

ČESKOBRASTRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA SENIORI

cena 30 Kč

ročník 97

10 / 2021

Evangelický měsíčník

- 8 Rozhovor se Zdeňkem Susou – J. Plíšková
- 20 Mládež: Ekumena nad pivem – E. Foukalová
- 25 Reportáž ze Sjezdu mládeže – T. Vojtíšek
- 36 Diakonie: S ředitelem vrchlabské Diakonie – V. Janů

15. ročník ekumenického setkání lidí dobré vůle v rámci oslav vzniku Československé republiky

MODLITBA ZA DOMOV 28/10 2021

Kostel a komunitní
centrum Krista Spasitele
Grussova 1274/6
Praha 5 – Barrandov

Já jsem s vámi!

„A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“
Matoušovo evangelium 28, 20

Autor fotografie: Tomáš Mikula

VLADIMÍR JAVORSKÝ & IGOR OROZOVIČ

15.00–16.00 KONCERT V KOMPONOVANÉM POŘADU SE ZAJÍMAVÝMI HOSTY

V přímém přenosu České televize moderují **Lucie Výborná** a **Jaroslav Pechar** • Další hosté:
Anna Kočovská / Gisela Younisová / Tomáš Holub / Pavel Černý / Josef Ptáček / Jakub Černý

Vstup do kostela před přímým přenosem ČT bude umožněn pouze do 14.45 hod. / Vstup zdarma na všechny akce.

DOPROVODNÝ PROGRAM / PRAHA 5 – BARRANDOV

15–17/10/2021

LEGOPROJEKT

Kulturní a rodinné centrum
Zahorského 886/4

15–26/10/2021

VÝSTAVA DĚTSKÝCH VÝTVARNÝCH PRACÍ

Městská knihovna v Praze / pobočka
Barrandov / Wassermannova 926/16

28/10/2021

14.00–16.30 VÝROBA HRAČEK A DÍLNIČKY

14.00–19.00 VÝSTAVA DĚTSKÝCH VÝTVARNÝCH PRACÍ

16.30–17.00 DIVADĚLKO PAPIROVÁ PIMPRLATA

18.00–19.00 KONCERT KAPELY JEFFERSON

Komunitní centrum Krista Spasitele / Grussova 1274/6

organizuje

Ekumenická rada
církví v ČR

www.modlitbazadomov.cz

Ekumenická rada církví v ČR / Donská 5 / 101 00 Praha 10 / +420 271 742 326 / www.ekumenickarada.cz

Děkujeme České televizi za realizaci přímého přenosu a Římskokatolické farnosti u kostela sv. Filipa a Jakuba v Hlubočepích za spolupráci.

hlavní mediální partner

Česká televize

partner

MINISTERSTVO
KULTURY

Městská knihovna v Praze

Komunitní centrum
Krista Spasitele
Praha 5 - Barrandov

OPRAVA BIBLIČKA
SPOLEČNOST

BOHEMIA

red7

TWT

BRÁNA

#COMMUNIO

ČESKÝ
BRATR

Český zápas

THESTIA

Katolíky
český

Komunitní centrum
Krista Spasitele
Praha 5 - Barrandov

ŽIVOT
VÍRY

BRÁNA

TÉMA

- 7 Biblická úvaha – *L. Pešout*
- 8 Poutníkem v letu – *J. Plíšková*
- 11 Dejte slovo i nám starým! – *P. Říčan*
- 14 Otázka na tělo – *J. Plíšková*

MLÁDEŽ

- 20 Ekumena nad pivem – *E. Foukalová*
- 22 Pohledem faráře – *J. Pechar*

MOJE CÍRKEV

- 25 (Ne)přátel se nelekejme – *T. Vojtíšek*
- 28 Cesta k založení sboru v Roztokách
– *A. Kaucká*
- 29 Výročí vršovického sboru
– *M. Opočenský*
- 30 Zprávy z Paříže – *M. Pfann*
- 34 Mladí teologové se sešli v Římě
– *J. Tomeš*

DIAKONIE

- 35 Máme u nás žáky, které ve státní škole odmítou – *V. Janů*
- 36 Rozhovor s ředitelem vrchlabské Diakonie – *V. Janů*

SLOVO

- 39 Liturgické drobečky – *A. Wrana*
- 42 Recenze: Fauda – *P. Sláma*
- 43 Zralé plody k promýšlení víry
– *O. Kolář*
- 45 Poslední slovo – *L. Rozbořilová*

ÚVODNÍK

Co máte proti seniorům?

Vzpomínám si na jednu komickou příhodu z doby, kdy jsem nastupovala do redakce. Při přijímacím pohovoru se synodní radou se mě některý z jejich členů optal, jakou vizi s časopisem mám. Celkem nevinný dotaz mne zaskočil, a tak jsem, pod tíží pocitu, že hovořím se slavnou synodní radou, zblekotala to první, co mi přišlo na mysl. Vysoukala jsem ze sebe, že bych jej chtěla více přiblížit mladým, protože o Českém bratru často slychám narážku, že je to časopis pro seniory. Mých rozpaků si všiml bratr Ženatý, synodní senior, a aby situaci odlehčil, s fingovaným pohoršením zvolal: „Co proti nám máte?!“

Ta věta byla pronesena s nadsázkou, přesto si myslím, že je možné v ní nalézt mnohem hlubší a vážnější význam. Seniori (a nemluvím teď vskutku o těch synodních) bývají často přehlíženi. Současný trend krásy, zdraví a životního elánu se je snaží zastrčit kamsi do pozadí, protože někdy smutné téma stárí se zrovna moc nehodí. Zdá se mi, že seniorům mnohdy křivdíme a podceňujeme je. Přitom mají tolik co nabídnout!

I mezi námi evangelíky je řada fascinujících osobností, které přes pokročilý věk nepřestávají být inspirativní. Jedním takovým příkladem je Zdeněk Susa, lékař, kazatel, cestovatel, vydavatel. Tento renomovaný kardiolog a pneumolog nejen že stále pracuje na plicní klinice, ale také třeba pěšky obejde Česko podél hranic a přitom ještě vede nakladatelství, v němž stihl vydat už přes stovku titulů.

O tom, že seniori nepatří do starého železa, píše také další z těchto vzácných kmetů, Pavel Říčan, význačný psycholog. Také on je stále velmi aktivní, v současnosti se zabývá především službou laického kazatele a publicistickou tvorbou.

Jsem moc ráda, že se s takovými vzácnými osobnostmi můžeme v naší církvi potkávat a čerpat od nich životní moudrost i inspiraci. Věřím, že jejich myšlenky osloví i vás.

Adéla Rozbořilová

Novým vedoucím tajemníkem ústřední církevní kanceláře se stal Martin Balcar

Na sklonku léta nastala výměna na postu šéfa ústřední církevní kanceláře Českobratrské církve evangelické (ÚCK). Dosavadního vedoucího tajemníka Jaromíra Plíška, bývalého diplomata, který úřad vedl od ledna roku 2017, vystřídal v pondělí 20. září jeho dřívější zástupce Martin Balcar.

Martin vyrostl ve sboru v pražských Strašnicích a vystudoval sociální práci na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Už v době studií vedl sedm let nadaci Divoké husy, po ní také Linku bezpečí a poté zakotvil v ústředí Diakonie ČCE na pozici vedoucího komunikace a vnějších vztahů. Před svým nástupem do ústřední církevní kanceláře ČCE v březnu 2020 pracoval sedm let jako vedoucí kampaní české pobočky Amnesty International.

„Práci vedoucího tajemníka přijímám s velkou pokorou. Vidím obrovské množství aktivit, které se dějí ve sborech i v rámci celé církve, což mě nabíjí optimismem a radostí. Chtěl bych vést úřad, který slouží ČCE a pomáhá jí v tom podstatném, totiž aby kázala Krista. A vím, že to nejdůležitější se děje na úrovni sborových společenství. Proto se chci zaměřit na efektivitu činností a být otevřen potřebným změnám. Rád bych řídil ÚCK tak,

abychom odpovídali na zadání a dělali to, co ČCE chce a kam směřuje. Zároveň se těším na spolupráci s výtečnými kolegy v kanceláři i v církvi,“ říká Martin Balcar. **Hof**

Diakonie zvítězila v soutěži o nejlepší udržitelný projekt roku 2021

S projektem Osvěty menstruačního zdraví v Kambodži vyhrála Diakonie ČCE cenu České rozvojové agentury – CzechAid v rámci pátého ročníku Cen SDGs (*Sustainable Development Goals* – Cíle udržitelného rozvoje).

Ve čtvrtek 16. září se v Černínském paláci Ministerstva zahraničních věcí ČR uskutečnilo slavnostní vyhlášení vítězů pátého ročníku Cen SDGs o nejlepší udržitelné projekty roku 2021. Asociace společenské odpovědnosti v nich stejně jako v předchozích letech ocenila nejlepší projekty za naplňování Cílů udržitelného rozvoje dle Organizace spojených národů (OSN).

Středisko humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE nejprve postoupilo do finále a poté také převzalo hlavní cenu od České rozvojové agentury s projektem Osvěty menstruačního zdraví, který zahájilo koncem minulého roku v Kambodži. Tento projekt se zaměřuje na rozšíření povědomí kambodžských žen o možnosti používat látkové menstruační vložky. Zároveň podporuje místní ženy v jejich vlastním podnikání, a to prostřednictvím sítě látkových menstruačních pomůcek.

Hybatelkou aktivit je pracovnice Diakonie ČCE Michaela Vacková, která koordinuje činnosti přímo na místě v Kambodži. Ve spolupráci s českou firmou Breberky a za finanční podpory UNDP tento projekt pomáhá ženám a dívkám v chudých komunitách, kde je menstruace stále ještě bariérou, která

brání mladým dívkám chodit do školy a omezuje i dospělé ženy v běžném životě.

„Na (kambodžském) trhu jsou k dostání jednorázové hygienické pomůcky, ale jejich kvalita je špatná. Jsou v podstatě plastové a plné chemie. Způsobují ženám kožní problémy, alergie, záněty. Nemluvě o zátěži pro životní prostředí. Dívky a ženy z chudých rodin si je navíc nemohou dovolit,“ upozorňuje v rozhovoru kambodžská spolupracovnice Diakonie Sovanvotey Hok.

„Chceme dívkám a ženám nabídnout změnu, proto cestujeme do různých škol a povídáme si s dívkami o menstruaci. Připravili jsme webové stránky, aby lidé dostávali informace o tom, co děláme. Znají nás díky Facebooku a z médií obecně, takže vědí o našich hodnotách a o tom, jak podnikáme. Děláme také osvětu ohledně sexuálního a reprodukčního zdraví, zdravého životního stylu a rovnoprávnosti,“ doplňuje mladá podnikatelka Sovanvotey.

Hof

Papež František navštívil Slovensko. Vyzval k solidaritě a bratrství

Dlouho připravovaná návštěva hlavy římskokatolické církve u našich východních sousedů se uskutečnila v polovině září. V neděli 12. září začala v Bratislavě a vyvrcholila o tři dny později mší v západoslovenském Šaštíně. V mnoha ohledech byla výjimečná.

Papež František přiletěl z Maďarska, kde prohlásil, že si země může zachovat své křesťanské kořeny i při otevřenosti k potřebným. Podle komentátorů zjevně narážel na politiku premiéra Viktora Orbána, který zastává názor, že migrace z muslimských zemí může zničit křesťanské dědictví země.

V podobném duchu a s apelem na lidskost a bratrství pokračoval papež při prvním veřejném projevu v Bratislavě. „Pomozme si navzájem, abychom nespadli do pastí uspokojení chlebem a něčím k tomu. Spokojujíc se s chlebem a jistotami, neztratili jsme snad elán v hledání jednoty, která si

vyžaduje obět? Nezájmejme se jen o to, co může být k užítku jen našim jednotlivým komunitám,“ sdělil papež a naznačil přitom, aby se společnost zajímala nejen o vlastní blahobyť, ale také o svobodu a podmínky druhých.

V dalších dnech jeho kroky vedly do prezidentského paláce, kde se setkal s prezidentkou Zuzanou Čaputovou. Oba představitelé poji například kladný vztah k ekologii a sociální problematice.

Za důležitý symbol se považuje i okamžik, kdy papež zavítal do památníku holocaustu a setkal se

s představiteli židovské obce. Už předtím o víkendu v Budapešti důrazně varoval před hrozbou antisemitismu, jehož vzestup v Evropě v posledních letech opět pozorujeme.

Poté papež zamířil na východ země a v Košicích navštívil sídliště Luník IX, které je nejznámější vyloučenou lokalitou Slovenska. Právě výzvy k ekonomické i společenské solidaritě, stejně jako setkávání s menšinami, opomíjenými, zranitelnými a sociálně slabými, charakterizují papežovo působení od začátku jeho pontifikátu.

Papežská návštěva vyvrcholila ve středu 15. září mší pod otevřeným nebem v Šaštíně. Účastí jí mezi desítkami tisíc návštěvníků podpořili i věřící z Česka.

Hlava katolické církve navštívila Slovensko po téměř 20 letech. Naposledy sem v roce 2003 zavítal Jan Pavel II.

Ačkoli letošní událost vzbudila velký zájem veřejnosti i evropských médií, zůstala co do návštěvnosti daleko za očekáváním. Bariérou se staly jak postoje samotného papeže, ke kterému se část konzervativní slovenské římskokatolické veřejnosti staví rezervovaně, tak především opatření spojená s pandemií nemoci COVID-19.

Hof, foto: SPC-vatican

TÉMA: SENIOŘI

dívám se
do podzimního slunce
laskavě zalévá svět
kterému úplně nerozumím

smysly mě občas šálí
zvuky se slévají v šum
písmena vidím jako šedobílou stránku
těžko se mi vstává

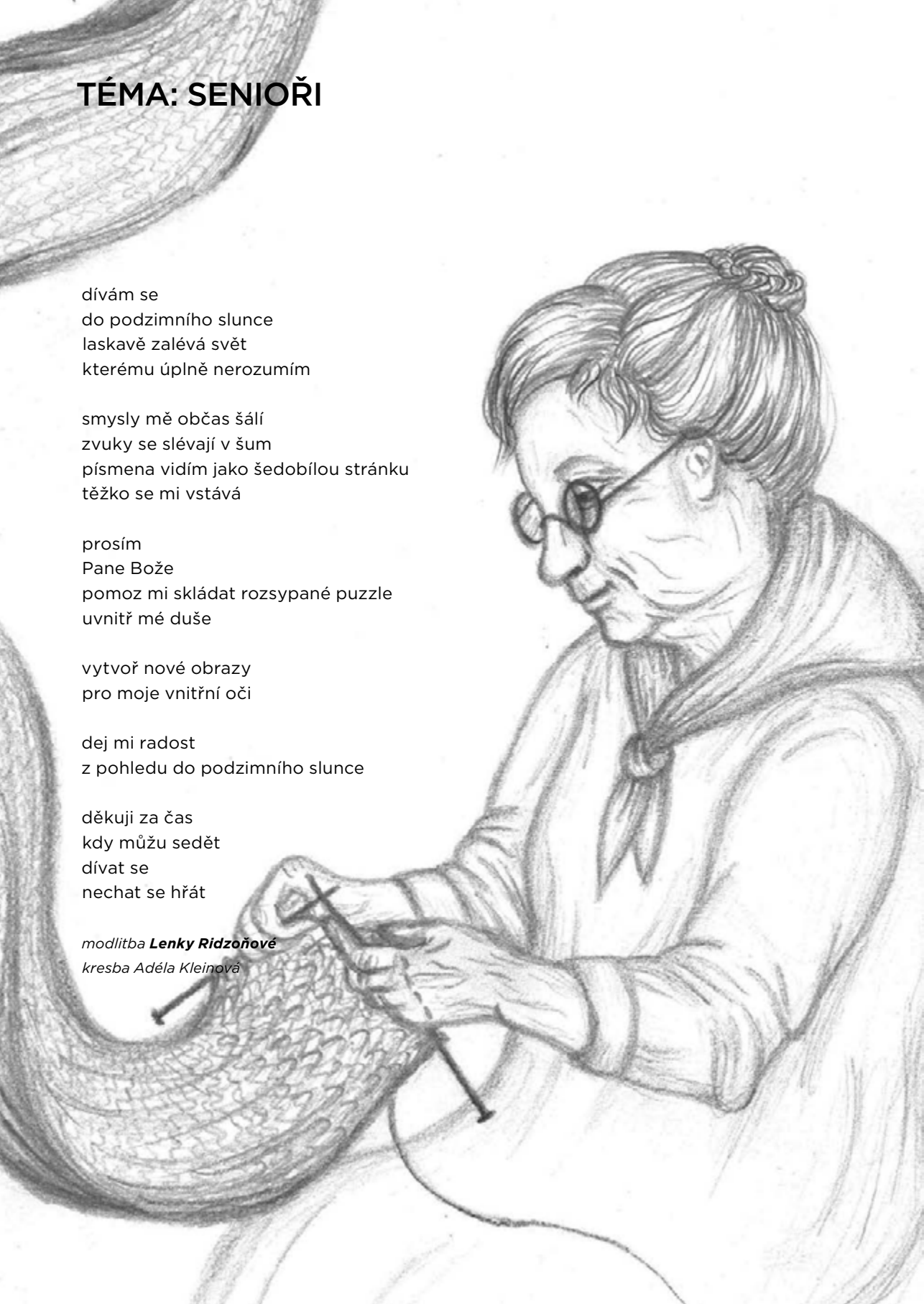
prosím
Pane Bože
pomoz mi skládat rozsypané puzzle
uvnitř mé duše

vytvoř nové obrazy
pro moje vnitřní oči

dej mi radost
z pohledu do podzimního slunce

děkuji za čas
kdy můžu sedět
dívat se
nechat se hřát

*modlitba **Lenky Řidzoňové**
kresba Adéla Kleinová*

Netrapme se

Jákob řekl otci: „Já jsem Ezau, tvůj prvorozený!“ (Gn 27,19)

Ta největší dramata se odehrávají často ve vztazích s nejbližšími. Otec a dva synové, Izák a jeho dvojčata Jákob a Ezau. Není důležité, který z chlapců je starší. Důležité je, že jeden se cítí nemilován, druhý podveden, matka protěžuje jednoho a otec druhého. V příběhu o ukradeném požeňnání přímo trneme nad tím, jak si dokážou děti a rodiče navzájem ubližovat. Říkám záměrně „navzájem“, byť v příběhu je na jedné straně slepý starý otec a na straně druhé syn, který zneužívá otcovy nemohoucnosti. Jenže vztahy nejsou černobílé a Bible je tak ani nepředkládá.

V tradici zatracovaný Ezau kupříkladu miluje svého otce. Je to nakonec on, kdo se o něj ve stáří stará, a jsou to Ezauovi potomci, kteří první dosáhnou vyšší civilizační úrovně (Gn 36,31). Dle Mojžíšova zákona musí ostatně Izrael v Ezauově rodu vždy vidět ponejprv svého bratra a nikoli nepřítele (Dt 23,8). Ezau vzbuzuje soucit. Před otcem pláče. „Pro mne už požeňnání nemáš, otče?“ ptá se, a my s jeho otázkou empaticky souzníme. Je hluboce zasažen bratrovou zradou, přesto mu později velkoryse odpustí.

Izák miloval oba své syny, ale tíhl k Ezauovi. Nebylo to tím, že právě Ezau naplnil jeho ambice a skryté touhy? Tam, kde byl za svého života Izák smířlivý, ba bázlivý a ustupující, byl by Ezau rozhodný a tvrdý. Zatímco Izák trávil čas nejraději doma, neposedný Ezau poznával svět. Ezau je přesně ten syn, jemuž se svěruje rodinný obchod i majetek. Nikde to nevynikne tak jako při pozdějším setkání Ezaua s Jákobem. Jákob je na útěku před svým tchánem, aby se, pln obav, setkal se svým bratrem. Prchá z území jednoho na území druhého a bez kousku vlastní půdy může přemítat nad tím, kam to jeho bratr Ezau dotáhl. A tak se starý, slepý a neprůbojný Izák celkem logicky vidí ve zdravém, úspěšném a milujícím synu Ezauovi. Takového syna by chtěl každý otec.

O Izákovi víme, že se procházel po poli a požíval si s Bohem. Izák je tichým pokračováním tradice, je nositel víry svého tatínka Abrahama. Ale tam, kde tichý Izák meditoval a upíral své oči vzhůru, vidí Ezau jen svět kolem a příležitost k lovu. Izák žije pro posvátno, Ezau prodá Boha za mísu čočovice. Ezau je báječný syn, není ale dokonalý. Je úspěšný v tomto světě, ale nikoli u Boha, Ezaua Hospodin nijak zvlášť nezajímá. Nepřehlédli tohle Izák?

Jákob touží být na Ezauově místě. A při té své touze po otcově uznání a Ezauově úspěchu udělá mnoho přešlapů. A nakonec, tak trochu neúmyslně, zakopne i o Pánaboha. O rodinnou tradici víry. Tam, kde Izák mluvil s Hospodinem ve dne, mluví s ním Jákob v noci. Ale mluví s Bohem, zápasí s ním a stává se Izraelem.

V příběhu je mnoho poučného, neb nejlépe se učíme z pochybení. Měl snad Izák méně milovat Ezaua? Nikoliv. Možná se měl jen lépe dívat. A měl asi i více mluvit, a to nejenom s Bohem, ale i se svými syny o Bohu. Izák je první „přeživší“ (měl být obětován), přesto mlčí o své víře, o síle věřit navzdory tvrdé zkušenosti. Mlčením Izákovým se lze poučit, nemáme se jím ale trápit. Máme se radovat z lásky a zájmu svých dětí, jako se Bůh raduje ze zájmu a lásky těch svých. A máme doufat a něco pro to dělat, aby i naše děti k Bohu patřily, i když tu už nebudeme.

Lukáš Pešout

Poutníkem v letu

Se Zdeňkem Susou se znám jistě 40 let. A už od mládí je to taková jistota po mém boku, kamarád, který vždycky pomůže. Kdykoliv jsem měla nějaké zdravotní trable, Zdeněk byl po ruce a vždycky si našel čas. A nad to – na rozdíl od spousty jiných lékařů – dovedl mě vyslechnout, uklidnit. A taky případně doporučit jiného dobrého lékaře.

Jenomže zároveň – když je potřeba – přijde k nám do kostela vést bohoslužby. Nebo mi na požádání bryskně napíše k lečjakému tématu fundovaný článek. Tak kdo to vlastně je?

Zdeněk Susa je Pražan z Dejvic, který po gymnáziu vystudoval Fakultu všeobecného lékařství UK.

Pracoval nejprve tři roky jako lázeňský lékař, revmatolog a kardiolog ve Františkových Lázních, potom pokračoval už v Praze jako internista v Thomayerově nemocnici v Krči, na koronární jednotce na Strahově, v kardiologické laboratoři 1. lékařské fakulty, dál skoro 20 let na plicní klinice ve Veleslavíně a potom na interní klinice ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze 2. Dnes pracuje již jen na malý úvazek na plicním oddělení polikliniky na Budějovické v Praze 4. Přitom stále učí na vyšší odborné škole Jabok.

Zdeněk Susa je celoživotně člen evangelického sboru v Praze-Dejvicích. Slouží jako výpomocný kazatel ČCE a v letech 1991 až 1997 zastával funkci synodního kurátora. Je ženatý, má tři děti a řadu vnoučat.

Vstup do důchodu je určitý fenomén, dost se o něm mluví – jak to kdo nese, jak se s tím vyrovnává. Je to předěl, často krizový. Pro tebe to předěl asi nebyl, tys s těmi svými činnostmi a prací prostě pokračoval dál. Uvědomil sis vůbec, že se stáváš důchodcem?

Neuvědomil. Jako předělu ve svém životě jsem se tomu určitě nevěnoval, ten zásadní zlom, jak se o tom mluví a píše, jsem necítil. Jediná změna byla v tom, že jsem přestal učit interní lékařství na

lékařské fakultě. Všechno ostatní jsem dělal dál – dál jsem pracoval jako lékař, dál jsem učil na vyšší odborné škole Jabok a skrze ni i na ETF.

Ty činnosti, kterým se k stáru ještě věnujeme, nás můžou taky třeba něčím štvát. A tak si někdy říkáme – tohle já přece nemám zapotřebí, vykašlu se na to! Budu mít klid! Jenomže u nás stárnoucích to má háček. Hrozí, že se mi sice na chvíli uleví, ale pak budu sedět doma a nebudu dělat už nic. Tebe tohle neohrožuje? Nechtěl ses taky někdy na něco vykašlat?

Že bych se na něco nejradši vykašlal, to jsem zažil, když jsem učil na fakultě – tam jsem si opravdu říkal, že už to nemám zapotřebí. Ne že by se ke mně někdo choval špatně, mně vadilo spíš to, že tam nejsem využit. Dříve totiž jeden obor přednášel pořád jeden profesor, a medicí tak získali komplexní, velmi dobrý přehled. Dnes vykládá jeden obor velká řada specialistů, každou část někdo jiný, a každý se tam snaží vnést to své, co ale pro studenty nemá význam. Učí se detaily a celkový přehled jim chybí. A já jsem byl jeden z těch mnoha přednášejících. Říkal jsem pořád dokola jednu přednášku, ale měl jsem pocit, že bych pro ně mohl udělat daleko víc. To mi vadilo. A k tomu jsem pak zjistil, že nás, těch vyučujících profesorů a docentů je víc než 300! Tak jsem odešel a učím na Jaboku; a vím, že to má smysl.

Mohl bys tedy vyjmenovat, čemu všemu ses věnoval nebo věnuješ?

Jako nejdůležitější věc, na prvním místě, bych řekl naši církev, ČCE. Rodiče byli evangelíci, pro mě bylo úplně normální k té církvi patřit, i když na bohoslužby jsme se dostali málokdy, rodiče měli chatu se zahrádkou poblíž Roztok u Prahy, a protože chtěli pro nás zajistit ovoce a zeleninu, trávili jsme tam od jara do podzimu prakticky každou neděli. Ale stejně pro mě měla naše církev od mládí obrovský význam. Ačkoliv jsem šel do první třídy v roce 1948, po komunistickém převratu, ještě jsem ve škole chodil na náboženství, hlavní význam pro mě tehdy ale měla konfirmační příprava, byla to padesátá léta a já jsem byl strašně moc vděčný, že jsem v partě, kde se dá o všem mluvit, zatímco všude jinde byla nutná opatrnost. Tohle byla určitě jedna z věcí, která mě do naší církve vtáhla, bylo to nesmírně důležité.

Jak jsi pak došel k tomu, že se chceš stát kazatelem?

Až do svatby jsem byl zcela pasivní člen, náš mladý farář Jan Čapek nás táhl a na všechno stačil. Ale po promoci a po svatbě jsme se od-

stěhovali do Františkových Lázní a tam to bylo úplně opačně. Lázně patřily ke sboru v Chebu a farář na všechny kazatelské stanice nemohl stačit. V sousedním sboru v Aši to bylo totéž. A pak onemocněl ašský farář a ten náš mi řekl, že

tam mám jet a přečíst kázání, jinak bohoslužby nebudou. Podobně to bylo u nás v Lázních, tam jsem hrál na varhany, kdybych nehrál, doprovod by nebyl. V církvi se, jak známo, úkoly neodmítají. Tak jsem dělal, co bylo potřeba.

Tys tam pak kázal velmi často, dokonce v němčině, ale výpomocný kazatel jsi přece tenkrát ještě nebyl?

To byla zkrátka partyzánština, kazatelem jsem se stal o řadu let později a ordinován jsem byl až v roce 84. Celkově, do dneška jsem odsloužil víc než 500 bohoslužeb, na tom se ovšem jistě podílí to, že jsem pak měl několik církevních funkcí, takže jsem začal být zván po celé církvi. K tomu jsem sedm let zastupoval ve sboru v Libčicích, když byla jejich farářka Dana Rotkovská dvakrát na mateřské dovolené. Také jsem byl předseda poradního odboru pro mládež – to když Michalu Otrísalovi, který to dělal přede mnou, hrozilo, že mu vezmou státní souhlas. Já jsem farář nebyl, tak mi souhlas nemohli odebrat, čili to padlo na mě. ▶

Co bys řekl na druhém místě?

Asi putování. Já jsem jako jeden z prvních, když se otevřely hranice, došel do Santiaga de Compostela. Taky jsem došel do Assisi a pak ještě do Říma. Nebo jsem prošel cestu Karla Hynka Máchy do Krkonoš. A teď naposled jsem obešel republiku kolem hranic. A na kole jsem dojel k Baltskému moři a s jedním synem přes Vídeň do Bratislavy.

Přece ale není možné dojít pěšky do Říma!

To nebylo v kuse, vždycky jsem šel po etapách, jeden rok jsem došel někam, další rok jsem navázal tam, kde jsem loni skončil. A některé ty etapy se mnou šlo některé z našich dětí, někdy šla se mnou má žena. A protože jsem romantik a mám rád hrady a zámky, tak jsem jich taky plno navštívil. A o tom všem jsem napsal pár knížek. Vlastně jsem napsal knihu o každé z těch velkých cest.

S tím souvisí další tvá velká činnost, vydavatelství.

Ano. Začalo to tak, že jsem si jednu, první knížku vydal sám. A přitom jsem zjistil, že to vůbec jde a že to je celkem jednoduché. Tak jsem začal vydávat knížky i svým kamarádům... Těch vydaných titulů mám dnes přes 130. Ale přitom zdůrazňuji – je to jen můj koníček. Já už si dnes pořád říkám, že skončím, ale pak přijde kamarád, přinese knihu a říká mi, že by to mělo vyjít. A tak já to zas udělám. Nějak prostě nejde úplně vycouvat. Ale je pravda, že toho odmítám čím dál víc.

Která kniha byla vůbec první?

Vyprávění o Čechách a Němcích v českých zemích, bylo to v roce 94, vydal jsem to vlastním nákladem v počtu 1000 kusů; a prodalo se to.

Takže všechny ty činnosti do toho seniorského věku trvají.

To je pravda. Mívám bohoslužby, po církvi sem tam někde i přednáším, pak učím na Jaboku,

občas vydám knížku. Chodím pořád na výlety, o tom svém putování po Česku jsem teď zase napsal a vydal další knížku. A jednou týdně chodím stále na polikliniku.

Taky bychom měli zmínit, že jste chovali hodně zvířat, ovšem ne někde na samotě daleko od Prahy, ale v Suchdole a hlavně pak ve Středoklukách. Co to všechno bylo?

Začali jsme s králíky, slepicemi a kachnami, měli jsme husu. A ve Středoklukách jsme přidali kozu s kůzlaty a pak taky prase. To když

nám vyrůstaly děti a my jsme chtěli zajistit pro rodinu zdravé potraviny. Byla to převážně práce mé hrdinné ženy, která se tomu hospodářství věnovala naplno. Zatímco já musel denně do nemocnice, sloužit noční službu a tak.

A ještě jsme nemluvili o pivu, o tom jsi taky napsal knihu, dokonce jsi hrál hlavní postavu v pivním televizním seriálu, pro který jsi napsal i scénář.

Pivo není prvořadá věc mého zájmu, i když se tak na mě lidi dívají. Dostal jsem se k tomu tak, že mě v jedné společnosti požádali o zábavnou přednášku o pivu. Spojil jsem fakta s fikcí a mělo to takový úspěch, že jsem musel vymýšlet

přednášky další a další, pak z nich byla kniha, pak mě pozval pan Šíp do Všechnopárty o pivo, a tím jsem se stal tak známým, že z toho konečně vznikl i ten seriál.

Tak na závěr – končit se tedy nechystáš? Neříkáš si – ještě třeba tři roky a dost?

Ne. Já mám spíš pocit, že bych toho mohl dělat víc. Jistěže ve svých devětasedmdesáti nemám tělesných sil tolik jako dřív, jsem i duševně víc

unaven, ale pořád platí – žiju tady a teď a dělám to, o čem jsem přesvědčen, že to má smysl. A to chci dělat, dokud budu moct.

A přemýšlíš o tom, jaké to bude, až nebudeš moct? Bojíš se toho?

Přál bych si umřít v letu, nechtěl bych umřít po dlouhé nečinnosti. Ale co já můžu vědět... Říkám si – jsem v dobrých Božích rukou, v životě, ve smrti; i za smrtí. Děj se, co děj, bude to dobře.

Jana Plíšková, foto: archiv respondentů

SENIORŮ V CÍRKEVNÍM ŽIVOTĚ

Dejte slovo i nám starým!

Využívat životní moudrosti starších

Náš milý učitel Zdeněk Matějček rád mluvil o základní lidské potřebě otevřené budoucnosti. Ta je důležitá zvláště ve stáří, kdy před neodvratným koncem své pozemské pouti mnozí smutně rezignují, nebo dokonce zoufají. „Člověk více či méně uvědoměle touží mít důkaz o pokračování toho, co je z nás zrozeno, a to i jako pokračování našeho tvořivého díla výchovy... Jsme tedy částí tvořivého životního proudu a sami vědomými tvůrci. Vztahy k dětem znovu ožívají ve vztazích k vnoučatům a rodičovství přechází v prarodičovství celkem plynule. U vnuků se hledají rodové znaky tělesné i povahové, pokračují výchovné zásady, tvoří se rodinná tradice... Zopakovat si něco z vlastního dětství ve svých dětech a pak i ve vnoučatech vyjadřuje tendenci, která má kořeny hluboko v lidské osobnosti a která míří až za hranice našeho osobního času.“

Svou osobní otevřenou budoucnost vidíme tedy především v rodině, v dětech a vnoučatech. Rádi bychom proto žili co nejlíže svým potomkům, nejradši v jednom domě, jak to bývalo za

starých časů, i když se o sebe ještě dokážeme dobře postarat a doufáme, že to se hned tak nezmění. Moderní doba je ale k nám starým ne-

vlídná a často krutá tím, že starou dobrou tří až čtyřgenerační rodinu rozkládá. Děti a vnoučata se rozprsknou po světě a my zůstáváme sami. ▶

Velká škoda pro nás i pro ně. Život je bohatší a rozumíme mu lépe, když cítíme a vnímáme, že jsme součástí řetězu generací. I když nám tělo dosud slouží, i když máme dobré přátele, v živém sboru i mimo něj, i když s duchodem vyjdeme – to, že naši nejbližší jsou v prostoru daleko, na nás doléhá čím dál tím víc. Samota.

Co se s tím dá dělat? Docela dost. I když jsou naši mladí daleko, má smysl pozorně sledovat, co dělají, co je těší, co trápí, jak se vnučatům

vím, vroucně miluje) – to je zároveň výborná psychologická technika. Pomáhá mi ty své lidi hlouběji poznávat a ladit svůj vztah k nim. I když v rodině bývají hořkosti a zklamání, hluboké jizvy, jež se ne a ne zhojit, je to šance. Je třeba učit se i umění čekat.

A co teprve rodinná kronika! V ní uchovááme fotografie a vzpomínky smutné i veselé, také vlastní myšlenky (ale zdaleka ne všechno, co nás napadá, jen to, co se smí dozvědět i čtenář, kte-

daří ve škole i jinak. Co si nepamatuji, protože paměť slábne, to si zapíšu. Těší mě myslet na to, co jednomu každému popřát, možná i co věnovat k důležitým osobním výročím, anebo „jen tak“, z radosti a pro radost. Nevnučovat se, respektovat odstup, ale aby pořád věděli, že tu pro ně jsme.

Rozjímavá modlitba, ve které předkládám Bohu své radosti i starosti o každou jednotlivou a jedinečnou lidskou bytost (kterou Bůh, jak

rý kroniku dřív nebo později otevře!). Právě ta kontinuita, rodinný příběh, přesahující desítky let, zaujme a obohatí, posiluje vztahy – i kdyžby informací bylo pomálu. Ale nemá jich zase být příliš mnoho, v haldách fotek a videí, starých dopisů a různých dokumentů se příběh ztrácí.

Otevřenou budoucnost potřebujeme i jako křesťané, jako církev. A zápasíme často s pocitem budoucnosti, která se naopak jakoby uzavírá. Vymíráme, skomíráme. Nerozumíme

tomu. Profesor Smolík už před padesáti lety smutně povzdechl, že „zvěst evangelia ztrácí ozvučnost“. Profesor Lochman učil, že dnešnímu člověku chybí smysl pro pocit viny, se kterou by bylo třeba se vypořádat, je v tomto směru tupý. Tomáš Halík říká, že procházíme dobou „zatmění Boha“. A Sváta Karásek o tom zazpíval: „Přijď, ó Bože, přijď už k nám, přijď, neboť skrytý – vždyť panny už jsou zemdené, blázince nabitý.“

Je to zvlášť bolest Evropy, a snad nejvíc té naší zpoohanštělé kotliny v jejím středu. Přitom ve většině světa dochází k velkému náboženskému oživení. Vědci, kteří předpovídali brzký konec náboženství, kolem roku 1950 přiznali, že se zásadně mylili. Vycházejí knihy jako *God is back* (Bůh se vrací). I Evropa pamatuje z minulých staletí mocné vlny duchovního probuzení, ze kterých dosud žijeme. Závan letničního hnutí v devadesátých letech byl příslib. Letos nás povzbudil náhlý růst zájmu mladých o studium teologie, doufáme, že to není jen epizoda způsobená pandemií. Ale „to hlavní“ teprve vyhlížíme. A tak se ptáme, co dělat, aby tady, až to přijde, naše milá ČCE ještě byla.

Co teď píšu, je tak trochu „proti pravidlům“. V psychologii je zvyk jako hlavní téma stáří vidět dosažení konečné celosti, integrity, smíření a harmonie. Ale v té úzkosti ze zavírající se budoucnosti mě to táhne k věcem velmi praktickým, snad až banálním. Uvedu jen jeden příklad: potřebu otevřené komunikace, rozhovoru, dialogu.

My staří se za budoucnost své církve a sboru modlíme, ale chtěli bychom vykonat ještě něco dalšího. Především na základě své životní zkušenosti „do toho mluvit“. To znamená být v kontaktu, rozumět. Dá se to zařídit, ale není to tak jednoduché. Začneme bohoslužbami. Ve stáří je velmi rozšířená nedoslýchavost. Mnozí se ostýchají přiznat, že vlastně pochytili jen něco. Dobré tedy je, když duchovní mluví do mikrofonu a fungují reproduktory nebo sluchátka na uších. Po sedmdesátce také chápeme sice stále ještě dobře, o čem je řeč, ale trochu pomaleji. Také paměť slábně, i když soudnost ještě „drží“.

Ocenili bychom možnost sledovat kázání současně sluchem a zrakem – z papíru.

O tom, co jsme vyslechli, je pak třeba hovořit. Mimo církev je to samozřejmě pravidlo. V kostele ale převládá to, co ve škole kritizujeme jako zastaralou „frontální výuku“. Zažil jsem pokus kazatele rozproutit po kázání diskusi. Z pléna zaznělo všeho všudy: „Bylo to perfektní, jako vždycky.“ Ale což místo volné zábavy při kávě „po kostele“? Nenašel by se koutek pro těch několik, kteří by si vlastními slovy řekli, co slyšeli, jak tomu rozumějí a co z toho pro ně plyne?

My staří nepotřebujeme, abyste ze šetrnosti k našemu věku o určitých tématech mlčeli. Nebudeme se hroutit ani kroutit, když v kázání nebo na biblické hodině zazní slovo homosexuality. K tomuto tématu nás synod vyzval už před 15 lety k diskusi. Poslal nám i zajímavé odborné podklady. Letos svou výzvu zopakoval. Kterákoliv rodina může být zasažena, věřící stejně jako nevěřící, a někdy to hodně bolí. Dospívající, který zjistí, že je gay či lesba, vycítí, že by s tím nebyl vítán, a potichu se vytratí. Kam půjde?

Zbývá ještě kousek místa, tak abych aspoň zčásti nahradil, co jsem jako psycholog zůstal dlužen, ocituji (s malou úpravou) švédského badatele Larse Tornstama: „Když geront jen tak sedí v koutě a s nikým se moc nebaví, možná právě uvolněně vzpomíná, docela hodnotně medituje a poklidně vnímá krásu i bolest kolem sebe. Přitom svobodně přesahuje hranice a meze, dané prostorem i časem, žije zároveň v minulosti a přítomnosti, rozmlouvá se zemřelými rodiči nebo s biblickými postavami, se svým adolescentním Já či s potomky, kteří se teprve narodí. Propracovává se ke smíření a odpuštění dávných křivd i svých vlastních výčitek svědomí. Beze strachu a v pohodě, dokonce se zájmem předjímá svou smrt a co (snad) přijde potom. S laskavým soucitem myslí i na své nepřátele. Ujasňuje se mu, jaké role v životě hrál a kým v podstatě je, když se od nich oprostí, když z nich vystoupí. Vzpomínky se postupně skládají do příběhu, který dává smysl.“

Pavel Řičan

OTÁZKA NA TĚLO

Jak si představujete svoje stáří?

Záleží na tom, jestli ta představa má být realistická, nebo ne. Ráda bych bydlela v nějakém domku na vesnici, měla kočky, pěstovala zeleninu na zahradě, měla blízko do přírody, děti a vnuci by nebydleli moc daleko a s manželem bych se těšila z posledních roků života. Ale tohle se mi spíš nestane. Ráda bych tedy měla dobré vztahy s rodinou, která by nebydlela na druhém konci republiky a která by mi mohla a chtěla v případě nouze pomoci. To je doufám realističtější představa.

Tereza Pudlovská, studentka

Nemyslím si, že bych jeho podobu mohl svými silami nějak zásadně ovlivnit. Možná budu čilý a společenský stařík, možná mě budou užírat nemoci a samota, protože moji bližní budu mít svých vlastních starostí nad hlavu. Větším dílem je to věc náhody. Proto si svoje stáří nijak konkrétně nepředstavuju, spíš se duševně chystám na to, že budu muset čelit něčemu nečekanému, a ne vždy radostnému. Znamená to už teď posilovat jakousi „mentální samostatnost“ – abych si co nejdéle udržel živý zájem o reálný svět okolo sebe.

Adam Šůra, pracovník Diakonie ČCE

„Pokud chcete rozesmát Boha, řekněte mu o svých plánech.“ Ale dobrá, zkusím to. Určitě mám své sny, touhy, představy a cíle. Je dobré je mít. Současně je ale potřeba přijímat to, co je, a přizpůsobovat se tomu, co přichází. A tak si tedy představuji... Že se stáří dožiju. Budu aktivní, společenský, sportující, na cestách za poznáním. Pokud o to budou mladí stát (asi nebudou), budu jim, nezkušeným a začínajícím, radit, jak na to. Pokud o to budou mladí stát (asi nebudou), budu s nimi trávit čas. A vůbec, kdy začíná stáří? Podle studie japonské gerontologické a geriatrické společnosti se prý termín „starý“

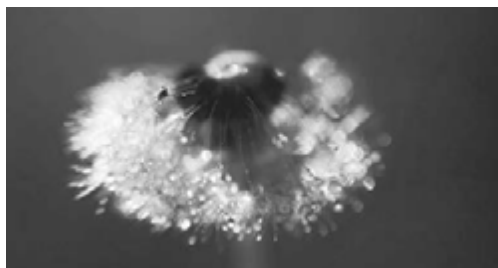
vztahuje na osoby mezi 75 a 89 lety. Tak to vypadá, že mám ještě nějaký čas, abych to lépe promyslel.

Lukáš Kuboň, advokát

Upřímně řečeno – nepřilíši růžově. Péče o osoby seniorského věku je mojí dlouholetou profesí a blíží se doba, kdy se role obrátí a budu to já, kdo bude pomoc potřebovat, a dost možná se budu muset vyrovnávat se změnami a ztrátami všeho druhu. O stáří se moc nemluví, jako kdyby mládí, dynamika, výkon, rychlost měly přednost, a přece je přirozené, že žijeme, pracujeme... a stárneme. Bude-li mi dopřáno do stáří dojít, ráda bych si zachovala co nejdéle samostatnost a aktivitu.

Libuše Rozbořilová,

pečovatelka a osobní asistentka

Snažím se nic si moc nepředstavovat. Život mě fakt často překvapuje tím, jak si jde dost mimo moje plány a představy. Ohledně stáří (vedle velmi osobních myšlenek, týkajících se mého muže, dětí a dalších milých) mám spíš asi přání. Moc bych si přála být k stáru moudrá. Aspoň trošku. Necpat svému okolí své zkušenosti, postoje, názory a pravdy na všechno a na všechny. Stará, pokorná, smířená, moudrá, vtipná ženská s nadhledem... To by se mi líbilo.

Marta Židková, evangelická farářka

JPI, foto: Olga Dvořáková

Kurz

Zdravotník zotavovacích akcí

28.10. – 31.10.2021

Hradec Králové

Cena: 1200 Kč

Možnost ubytování na karimatce
ve spacáku

Strava není zajištěna

Přihlašování na semcr.cz do 28.9.2021,
kapacita kurzu je omezena

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

Kurz je určen pro členy ČCE nebo ty, kdo nabytou kvalifikací budou využívat na akcích ČCE. Kurz je určen pro starší 18 let. Kurz zajišťuje První pomoc živě, s.r.o. (je akreditovaný MŠMT ČR) a byl podpořen dotací z grantového systému Českobratrské církve evangelické.

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady

7. 9. vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada souhlasí s ukončením zaměstnaneckého poměru vikářky Michaely Najbrtové dohodou ke dni 31. 8. 2021 z důvodu stěhování a obtížnosti následného dojíždění za plněním vikariátních povinností.

SR potvrzuje volbu sestry Ewy Mileny Jelinek za farářku FS ČCE v Ostravě na období od 1. 10. 2021 do 30. 9. 2026 na pracovní úvazek ve výši 100 %.

SR potvrzuje volbu bratra Hynka Tkadlečka za faráře FS ČCE v Horních Dubenkách na období od 1. 9. 2021 do 31. 12. 2028 na pracovní úvazek ve výši 100 %.

Ekumenické vztahy

Synodní rada pověřuje Ladislava Moravetze k účasti na chystaném zasedání Evropské konference pro evangelickou církevní hudbu ve Štrasburku.

Různé

Synodní rada děkuje členům komise pro přípravu nového evangelického zpěvníku, jejímiž současnými členy jsou M. Esterle, L. Moravetz, D. Švandová, R. Čunderlíková, P. Hanych, D. Heller, P. Křivohlavý a O. Titěra, za jejich dlouholetou práci. Současně SR děkuje bratru Miloslavu Esterlemu za dlouholeté nasazení

pro vznik zpěvníku a pečlivé vedení komise. SR ukončuje činnost komise k 30. 11. 2021 a správou webu evangelického zpěvníku pověřuje ÚCK.

Vladimír Zikmund/ARo

REDAKCE

Podpořte provoz časopisu

Máte rádi Českého bratra a rádi byste podpořili jeho provoz? Budeme vděčni za vaše finanční dary.

Nechceme jít cestou plošného zdravotování časopisu, chceme, aby zůstal dostupný pro všechny. Hledáme proto štedré dárcy, díky nimž by se podařilo současnou cenu udržet, a zároveň pokrýt provozní náklady. Jedná se o princip solidarity: Díky podpoře dárců si budou moci časopis i nadále dovolit odebírat i ti finančně slabší.

QR platba

Nově je možné přispět převodem přes účet či okamžitou QR platbou přímo na účet časopisu. Číslo účtu je 296800727/0300, variabilní symbol: 980103, do zprávy pro příjemce prosíme uvést „ČB dar“.

Podpora drobných dárců je zásadní pro pokrytí přibližně 10 % měsíčních nákladů na přípravu časopisu, které není možné

hradit z vlastních zdrojů, a časopis je tak odkázán na čerpání z církevních fondů.

Přispět lze libovolnou částkou, a to buď jednorázově, nebo pravidelně prostřednictvím trvalého příkazu k platbě. Právě pravidelní dárci, kteří přispívají každý měsíc menší částkou (např. 100 Kč), jsou ti nejcennější, neboť díky nim se daří finanční situaci stabilizovat.

Podpořit časopis je možné také objednáním sponzorského či dárkového předplatného.

Vaši podpory si moc vážíme a děkujeme za ni!

ARO

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bohoslužby při zahájení akademického roku a dvojinštalace

Evangelická teologická fakulta UK srdečně zve na zahajovací bohoslužby nového akademického roku, při nichž bude uvedena do funkce studentské farářky Jana Hofmanová a do funkce celocírkevního faráře pro menšiny Mikuláš Vymětal.

Bohoslužby se konají v neděli 10. října 2021 v 19.30 hod. v pražském kostele u Martina ve zdi.

HUDEBNÍ KURZ

Zveme na sbormistrovský kurz v Sola Gratia

Srdečně zveme (nejen) evangelické sbormistry, nové zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky, církevní hudebníky a teology na 37. sbormistrovský kurz v termínu 5. – 7. 11. 2021.

Kurz se pořádá v rekreačním středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem a bude se věnovat jak sborové tvorbě, kterou budou dirigovat studenti Semináře církevní hudby Evangelické akademie, tak

i nově napsané skladbě pro sbor a klavír na texty tzv. nebeské liturgie z knihy Zjevení.

Při závěrečném koncertu, který bude 7. 11. 2021 ve 13.30 hod. v kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem, zazní také výběr z Dvanácti preludií pro klavír, určených jak pro liturgické užívání, tak pro koncert.

Kurz bude zahájen v pátek 5. 11. 2021 v 19.30 hod. v kapli Sola gratia.

Poplatek za kompletní stravu (sobota plná penze, neděle polopenze) a ubytování (2 noci) činí 1920 Kč pro jednu osobu. Cena za jeden výtisk skladby „Vidění“ je 100 Kč. Cena za jeden výtisk „Dvanácti preludií pro klavír“ je 50 Kč.

Přihlášku formou jednoduchého e-mailu je možno poslat na adresu moravetz@e-cirkev.cz do 31. 10. 2021. Nelze se přihlásit jenom na část kurzu. V přihlášce je třeba uvést jméno, příjmení, věk, bydliště, specifikovat variantu stravy (maso x vegetariánská), telefon a event. zájem o klavírní sbírku preludií. Odhlášení z kurzu je pak možné provést do 2. 11. 2021.

EKUMENA

Modlitba za domov vyzve k naději

Tak jako každý rok, připomene i letos Ekumenická rada církví spolu s dalšími lidmi dobré vůle 28. říjen, den vzniku samostatného Československa, Modlitbou za domov. Vlastní modlitba se bude konat v nově vybudovaném kostele a komunitním centru Krista Spasitele v Praze na Barrandově a jejím hlavním tématem bude naděje.

Modlitba za domov začne 28. října v 15 hodin a bude přenášena živě Českou televizí na programu ČT 2. Hudebními hosty budou Igor Orozovič a Vladimír Javorský. Komponovaný pořad moderují Lucie Výborná a evangelický farář Jaroslav Pechar. Pozvání do pořadu přijali ▶

MUDr. Anna Kočovská a Gisela Younisová, které pracovaly na covidových odděleních, biskup Tomáš Holub a teolog Pavel Černý a zástupci komunity na Barrandově, farář Josef Ptáček a Jakub Černý.

Od 15. do 28. října připravuje Ekumenická rada církví s dalšími partnery na několika místech na Barrandově doprovodný program Modlitby za domov, který nabídne stavění Lego® města, výstavu dětských výtvarných prací, rodinné bohoslužby, tvořivé dílny a kulturní vystoupení. Výtvarné práce dětí a mládeže včetně multimediálních klipů je možné zaslat do výtvarné soutěže do 10. října.

Doufáme, že vám Modlitba za domov přinese naději a že se spolu s námi spojíte v modlitbě i v zamyšlení nad slovy Ježíše Krista: „Já jsem s vámi“, která dala letošnímu ročníku motto. Celá věc se koná s podporou Ministerstva kultury ČR. Více informací najdete na webové stránce www.modlitbazadomov.cz. **Aleš Čejka**

EKUMENA

Ekumenické bohoslužby za stvoření

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenických bohoslužbách vděčnosti za stvoření. Bohoslužby se konají v úterý 12. října 2021 v 18 hodin v kapli sv. Jana (Obec křesťanů) v Praze 7, Na Špejcharu 3. Kázáním poslouží Jiří Nečas (Českobratrská církev evangelická) a hudbou pěvecký sbor Obce křesťanů. Po bohoslužbách bude následovat posezení a rozhovor.

EKUMENA

Česko-americká konference

Českobratrská církev evangelická ve spolupráci se svojí partnerskou Pesby-

teriánskou církví v USA pořádá česko-americkou konferenci s názvem Účast mládeže (*Involvement of Youth*), její motto má název „Zváni jsou všichni bez rozdílu věku“. Konference se uskuteční v neděli 17. října od 20 hodin.

Zájemci se mohou registrovat u Jana Dostála (jan.dost.al@seznam.cz), který také případně sdělí bližší informace.

CÍRKEVNÍ STAVBY

Konference o potenciálu církevních staveb

Zveme do Hodslavic, kde se v sobotu 24. října 2021 od 14.00 koná konference o církevních stavbách.

Jak může architektura církve motivovat své okolí? Jak efektivně využít potenciál církevních nemovitostí? Jak mohou sbory přemýšlet v rámci krátkodobých a dlouhodobých stavebních cílů?

To vše v kontextu odluky církve od státu. Cílem je motivovat jednotlivce i sbory k odvaze mít vize, dělat rozhodnutí a prostřednictvím architektury sblížovat občanskou společnost.

Určeno nejen pro všechny angažované faráře a farníky.

Konference se koná v nově rekonstruovaném prostoru hodslavického evangelického kostela a program zahájí ve 14 hodin svým příspěvkem Maroš Klačko, evangelický farář ze sboru na pražském Smíchově, který pohovoří o aktuálním projektu revitalizace kostela ve smíchovském sboru. Dalšími hosty budou architekti Marek Štěpán a Jakub Filip Novák, promluví také Josef Suchár, římskokatolický kněz, který se podílel na záchraně a obnově kostela v Neratově.

Následovat bude volná diskuse, občerstvení ve Staré škole a závěrečná

hudební performance v kostele. Svou účast prosím předem registrujte na e-mailu hodslavice@evangnet.cz.

EVANGELICKÁ AKADEMIE

Školy Evangelické akademie oslaví 30 let

V sobotu 16. října 2021 oslaví školy Českobratrské církve evangelické 30 let svého působení. Slavnostní setkání se uskuteční v Olomouci.

Návštěvníci se mohou těšit na bohatý program. Kromě slavnostních bohoslužeb je připraveno mnoho hudebních vystoupení, ale také autorské čtení, divadelní představení nebo kurzy první pomoci pod záštitou Diakonie. Představí se šikovné děti ze ZŠ Filipka, duchovní Evangelické akademie Aleš Wrana a chybět nebude ani farářské duo Pastoral Brothers.

Podrobnější informace na facebooku Evangelické akademie či na církevním webu.

EKOLOGIE

Do kostela na kole 2021

Poradní odbor pro otázky životního prostředí při SR ČCE, Ekologická sekce ČKA a Česká křesťanská environmentální síť vyhlásily na sobotu 18. září a neděli 19. září 2021 již čtrnáctý ročník akce s názvem „Do kostela na kole“.

Smyslem této celorepublikové ekumenické události je propagovat cyklistickou dopravu, která je, stejně jako pěší chůze, šetrná k životnímu prostředí a ve srovnání s automobilovou dopravou nepoměrně levnější, zdravější a na kratší vzdálenosti dokonce statisticky rychlejší.

„Do kostela na kole“ se pořádá při příležitosti Dnů vděčnosti za stvoření, Dne bez aut a Ekumenické neděle. Jako křesťané máme zodpovědnost za svěřené hřivny, tedy za tento přerozmanitý svět. Snažme se být jeho dobrými správci!

zdroj: dokostelanakole.cz

KAZATELSKÁ MÍSTA

Letohrad hledá faráře

FS ČCE v Letohradě hledá kazatele na plný úvazek. Byt 4+kk k dispozici. Znalost AJ a zkušenost z práce se všemi generacemi vítána. Kontakt: kurátor Václav Skalický, vaclavskalicky@centrum.cz, tel: 721628774

INZERCE

Pronájem bytu

Farní sbor v Českých Budějovicích pronajme dočasně farářský byt ve sborovém domě v Kaplici. Zatím, do 31. 8. 2022, je možné prodloužení, v případě výpomocného kazatele i dlouhodobá smlouva. Při účasti na činnosti sboru nabízíme zvýhodněné podmínky.

Byt má dispozici 3 + 1, plocha 94 m², druhé nadzemní podlaží, přístupné pouze po schodech. Orientace cca na sever, západ a jih, budova je zhruba 15 let stará. Dva samostatné pokoje (12,8 m² + 16,1 m²), kuchyň (17,9 m²) a obytná část (22,2 m²), spojeno v jeden celek, dále předsíň, WC, koupelna s vanou a dvěma umyvadly. Vytápění a ohřev TUV – samostatný plynový kotel. Kuchyň: sklokeramická varná deska, vestavěná trouba, prostor na myčku nádobí. Možnost užívat garáž, parkovací místo na dvoře, dvůr, případně sborovou zahradu. Více informací: Jan Matějka (jan.matejka@ecotrend.cz, tel. 602 425 755).

POHLEDEM MLADÉHO ČLOVĚKA

Ekumena nad pivem

„Češi jsou nejateističtější národ v Evropě,“ říká jedno otřepané klišé. „Díky Bohu za to,“ chce se mi často dodat. V situaci, v níž víra, natož pak účast na církevním životě není považována za cosi automatického, je člověk nucen klást si otázky, které ho mohou chránit před lhostejností i dogmatickým zakonzervováním ve vlastních názorech.

Snad i proto se v zemi, kde je katolíků jen hrstka a evangelíků skutečně jen hrstička, mohou zvláště mezi přáteli z různých křesťanských denominací zdát konkrétní konfesijní rozdíly banální. Pro dnešního evangelíka asi není těžké cítit se autenticky osloven evangelijní zvěstí při četbě některého katolického autora nebo na katolické mši. Někdy spíše člověk propadá rozčarování nad malicherností mnohých konfesijních rozdílů nebo

třeba nad tím, že při katolické mši oficiálně nesmí přistoupit ke stolu Páně. Je přitom možné nadávat na zanedbanost všech možných církevních vedení (samozřejmě hlavně na to katolické), nebo přijmout část odpovědnosti za ekumenický dialog i na sebe a alespoň občas se pobavit s někým z přátel z jiné církve nad kávou nebo nad pivem. A to nejen proto, že Lutherův příklad učí, že mnohá teologická moudrost může vyrůst z přátelského posezení u stolu. Církev je konec konců tam, kde jsou dva nebo tři shromážděni v Kristu, nikoli v rádech a katechismech.

Právě v osobním rozhovoru se obvykle odhaluje celá řada vzájemných stereotypů (z nichž obávám se mnohé, zvláště o katolicích, člověk občas odhalí i v prostředí evangelické mládeže) i banální skutečnost, že neexistuje křesťan žádné církve, jehož

osobní víra by přesně odpovídala oficiálním církevním konfesím a katechismům. Leckterému katolíkovvi může být blízká větší evangelická otevřenost (na příklad v otázkách LGBTQ+ komunity nebo postavení žen v církvi), evangelíka může naopak oslovit něco z pestré církevní tradice, od motivů z katolické mystiky po vážnost přikládanou liturgii či večeři Páně.

Jde-li však v ekumenickém hnutí nikoli o sjednocování za každou cenu, ale o vzájemné uznání při zachování plurality, nemůžeme se jen vzájemně poplácat po zádech. I v přátelském dialogu mohou být některé odlišnosti naopak potvrzeny. Mohou člověku pomáhat tříbit vlastní stanovisko, a přitom umět pochopit odlišnou pozici, ale

především učí rozlišovat to pro křesťanskou víru podstatné od podružného. Podobný model může v ještě vyhraněnější podobě platit i v rozhovorech s přáteli, inklinujícími ke zcela jiným náboženstvím nebo halíkovsky řečeno s „hledajícími něcisty.“ I zde se člověk mnohdy s radostí setká s pohledem na svět, obsahujícím hluboce křesťanské motivy, i když třeba pojmenované jinými slovy, i se závažnými otázkami, které mohou prohlubovat chápání vlastní víry. Můžeme tak být chráněni před nebezpečím křesťanské ekumeny, chápané jako společné zajištění proti okolnímu „bezbožnému“ světu. Ostatně člověk má (ať se to žel leckdy nedaří) ve světě zvěstovat evangelium a ne evangelictví.

Eliška Foukalová

HUMANS OF ČCE

Jana Hofmanová

Studentská farářka Evangelické teologické fakulty

„Církev je pro mě setkání. Mám naději, že pěstováním vzájemné důvěry mezi lidmi a společné důvěry v toho, který se s námi setkal v Kristu, vzniká živná půda svobody a zároveň bezpečí. Prostředí inspirativní pestrosti, základna pro výlety na hlubinu, pro krásné bohoslužby i pro službu druhým. To je mi vzácné mezi křesťany všech církví.“

Necháte-li bonsaj růst, stane se z něj normální strom

Církev jako jeden strom

O pusťme grafické znázornění vývoje církve, které nechává od letnic růst jeden kmen a z něj pak nechává vyrašit tu tlustší, tu tenčí větev. Od počátku to bylo hodně divoké houští. Představě jedné církevní organizace výrazně nahrál až rozpad Římské říše, kdy se církevní struktura stala jedinou zárukou pořádku. Pokud zůstanu u obrazu stromu,

této snahy je to, čemu se říká v zahradnictví „vlk“, tedy výhonek, který vyrostl často přímo z kmene a žene se za sluncem. Čím křivější je kmen, tím zřetelněji takový „vlk“ ukazuje, že přirozený směr je nahoru – k nebi. V mnohém jsou to výhonky zplavnělé. Vyrostle-li na nich ovoce, bude málokdy hned k jídlu. V mnohém ale představují skutečnou podo-

tak si církev po roce 313 přirovnáme k vyšlechtěné bonsaji. Ve čtvrtém století už jsou pilně vyštípávány a odřezávány ostatní pruty i nepohodlné větvičky a kmínek je kroucen tak, aby vyhovoval státním zájmům nabídnout lidu jednotící ideu pro zachování pořádku.

Necháte-li bonsaj růst, stane se z ní časem opět normální strom. Proto je nutno čas od času drátek vrátit, čas od času nějakou tu větvičku přištípnout. Ve zmatcích 5. – 8. století bonsaj církve stále víc planěla a vracela se k původní rozptýlené podobě. Musel se nejprve vrátit postoj posledních císařů Římské říše, totiž že jeden stát potřebuje jednotící ideu. Potřebuje jednotné náboženství. S jednotným náboženstvím pak půjde tento stát řídit a ovládat: Otec Karla Velikého daroval papeži jakési územíčko kolem Vatikánu, a od té chvíle náboženství a politika prorůstají a splývají.

Paralelně s tím se ale naše obrazná bonsaj stále pokouší dostat do přirozeného stavu. Projevem

bu toho nejranějšího křesťanství – nejednotného, hledajícího, plného nadšení, misijního zápalu. Takové proutky a výhonky jsme schopni vysledovat vlastně od samého počátku snah o centralizaci.

Markionovci, sabeliáni, montanisté, donatisté, nováciáni, doketisté, monarchisté přísní i adopci-anističtí a modalističtí, ariáni, nestoriáni, pelagáni i semipelagiáni, prisciliáni, monofyzité, monothel-tisté, paulikáni, albigenští, bogomilové, valdenští, lollardi, pikarti, husité... no a konečně luteráni.

V luteránství se proti mocenskému tlaku jednotné církevní organizace konečně postavil tlak, který obstál a který už nebyl buď zničen (albigenští ve Francii), dočasně trpěn (český utrakvismus), či přežil na okraji (Valdenští). Od této chvíle už se konečně ukazuje, jaká větev nese jaké ovoce, aniž by byla ještě před květem násilně odříznuta.

Tak nesme dobré ovoce, ať je vidět, že jsme dobrá větev.

Jaroslav Pechar

OSLAVA 30 LET EVANGELICKÉ AKADEMIE

16. 10. 2021

Olomouc

Konzervatoř Evangelické akademie

Program oslavy sledujte na stránkách
www.konzervatorolomouc-kea.cz
nebo na facebookové události:

MOJE CÍRKEV

Kdož jste Boží bojovníci a zákona jeho,
prostež od Boha pomoci a doufejte v něho,
že konečně s ním vždycky zvítězíte!
Kristus vám za škody stojí, stokrát víc
slibuje;
pak-li kdo proň život složí, věčný miti bude:
blaze každému, kdož na pravdě sejde!
Ten Pán velí se nebáli záhubců tělesných,
velí i život složití pro lásku svých bližních.

*(Ne)přátel se nelekejme,
na množství nehleďme
(Tábor, 26. 9. 2021)
foto: ARo*

(Ne)přátel se nelekejme, na množství nehledme

Proběhl 31. Sjezd (nejen) evangelické mládeže

Letošní 31. Sjezd (nejen) evangelické mládeže se uskutečnil poslední víkend v září. Po třicátém ročníku, který se měl konat ve Vsetíně, ale kvůli epidemii koronaviru byl přesunut do online prostředí, se přes 400 účastníků setkalo v Táboře.

V hotelu Palcát, pojmenovaném podle plastiky středověké zbraně, která se nachází před budovou, ale je zcela zakryta reklamou, zahájil třídní program tábořský farář Christof Lange. Na něho poté navázalo hned šest řečníků, kteří měli 6 minut a 40 vteřin na promítnutí 20 obrázků a za jejich pomoci se posluchače pokusili inspirovat, jak dělat ze světa lepší místo. Páteční program poté koncertem završila romská kapela Terne Čhave, která svým tzv. Rom, n'Rollem naprosto strhla hlavní sjezdový sál a muzikanti pak museli přidat několik písní, než je nadšený dav propustil do šaten.

Sobotní ráno po zahájení a ztišení patřilo přednášce párového psychoterapeuta Pavla Rataje, který popisoval souvztažnost lásky a sebepoznání. Poté se již účastníci rozdělili podle vlastních preferencí, a zatímco jednomu radil David Hájek z iniciativy Zachraň jídlo, jak co nejméně plýtvat potravinami, jiní se účastnili akustické či instrumentální dílny, další v hlavním sále vyslechli osobní zkušenost s přijímáním coming outu anebo využili krásného počasí a vyrazili na historickou procházku po Táboře.

Odpoledne nabídl ještě rozmanitější možnosti trávení času, jelikož přednášky doplnila i přátelská sportovní utkání, představení Čáslavské filmové-divadelní skupiny nebo autorské čtení Pastoral Brothers z jejich připravované knihy. V konstruktivistickém kostele Církve československé husitské pak své myšlenkové konstrukce

a improvizaci dovednosti předvedl Anatol Svahilec – výrazná postava české *slam poetry*.

Po nabitém odpoledni poslední sjezdový večer odlehčila talkshow Konstantina Sulimenka, který do pohovky pro hosty usadil nově zvoleného synodního seniora Pavla Pokorného a vedle něho pak již zmíněného mistra ČR ve *slam poetry* Anatola Svahilce. Tím ale program neskončil – před tradičním slosováním o ceny, které Diakonii Rolnička vyneslo 25 804 korun, sál potleskem poděkoval za organizaci Sjezdu a všemnu další práci

odcházejícím a také nově zvoleným zástupcům Celocírkevního odboru mládeže. Poté už pódium ovládli Šimon, Jonatan, Jonáš a Mikuláš Kellerovi a jejich rocková kapela Oops.

V neděli pak českobratřští faráři David Nečil a Daniel Freitinger spolu s místní husitskou farářkou Kamilou Magdalenou Lukasovou připravili bohoslužbu s vysluhováním večere Páně. Kázání, které bylo ve skutečnosti tříaktovým představením o Gedeonově redukcí své vlastní armády a podobenstvím o rozséváči, bylo díky hereckým výkonům obou farářů velmi dynamické. Kvalitativně pozadu ale nezůstali ani muzikanti a zpěváci pod vedením Aleny Jelínkové, kteří bohoslužbu vyšperkovali hudebním doprovodem. ▶

Je třeba konstatovat, že se sjezd nadmíru povedl a že vyjevilo skvělé organizační schopnosti členů COMu a zaměstnanců odboru mládeže ústřední církevní kanceláře ČCE, kteří se spolu s množstvím dobrovolníků dokázali vypořádat s nejistotou dobou. Doufejme, že příští Sjezd (nejen) evan-

gelické mládeže, který se uskuteční na podzim 2022 v Ostravě, bude již bez protiepidemických opatření, zato s obdobnou radostí ze setkávání se s vrstevníky.

Tomáš Benjamin Vojtíšek,

foto: František Plzák

Z REGIONŮ

Nový Jičín: Medaile vděčnosti, a hned třikrát

Bohoslužby, které konaly v naší modlitebně v neděli 19. září 2021, se nesly ve slavnostní atmosféře. Jednak se konal slib členů nově zvoleného staršovstva, při němž byla za seniorátní výbor přítomna sestra Simona Kopecká, ale zejména byli tři členové našeho sboru oceněni Medailí vděčnosti.

„To není medaile za něco, ale z vděčnosti.“ Tato slova pronesl při příležitosti předání medailí bratr synodní senior Daniel Ženatý. A měl pravdu, jsme jim opravdu za mnohé vděční. Všichni tři ocenění, sestry Marie Bužková, Eva Kratochvílová a bratr Jaroslav Loukota, patří ke generaci, která utváří život našeho sboru od sedmdesátých let až doposud. Stáli vždy uprostřed sborového dění. Vždy jim šlo o to, aby náš sbor byl místo neokázalé, a přitom živé víry. Místo, kde je člověku dobře. Místo, kam lidé rádi v neděli i během týdne přicházejí.

Sestra Marie Bužková je dlouholetá presbyterka a patří k pilířům našeho sboru. Seznam toho, co ve sboru dělá, by byl velmi dlouhý – počínaje křesťanskou službou, zajišťováním občerstvení přes roznos sborových dopisů až po organizaci úklidu sborových prostor. Mnoho věcí dělá sama, je velice laskavá, umí vytvořit přátelskou a radostnou atmosféru a v neposlední řadě má velký smysl pro humor, kořen víry.

Sestra Eva Kratochvílová je také dlouholetá presbyterka sboru a další z jeho pilířů. Pravidelně se účastní všeho, co se ve sboru děje, včetně

organizačního zajištění. Více než 15 let vede velice pečlivě sborové účetnictví. A má na starosti všechno, co s financemi našeho sboru souvisí.

Bratr Jaroslav Loukota, již řadu let presbyter, opět patří mezi nepřehlédnutelné postavy našeho sboru. Jako laik vedl mnoho bohoslužebných shromáždění, když zastupoval faráře. Především se ale jako zručný zámečník staral o sborovou budovu, mnohé věci sám opravil

nebo vyrobil. Koncem osmdesátých let se také podílel na rekonstrukci sborového domu. Desítky, spíše stovky hodin pak strávil při různých sborových brigádách, které sám organizoval.

Ale to nejpodstatnější, co se týká všech tří našich členů: Jsou to lidé, kteří žijí svůj život s Pánem Bohem, on je pro ně v životě skutečně na prvním místě. Jsou mu věrní a mají rádi svou církev i náš novojičínský sbor. Ten považují za svůj duchovní domov.

Bohumír Večerek

Komise pro reformu správy církve

Adam Csukás působí na církevním ústředí jako právník. Zároveň také vede komisi pro reformu správy církve, která se zabývá dnes velmi žhavými tématy, jako je například projekt zřizování tzv. regionálních sborů, o němž nedávno proběhla panelová diskuse, kde byl bratr Csukás jedním z řečníků. Oslovili jsme ho proto, aby nám činnost komise blíže osvětlil.

1. Můžete prosím tuto komisi krátce představit?

Komisi pro reformu správy církve zřídila synodní rada v květnu 2020 a jmenovala do ní Petra Galluse, Alexandru Jacobea, Jana Keřkovského, Jana Plecháčka, Zvonimíra Šorma, Vladimíra Zikmunda a Daniela Ženatého. Jednání komise se účastní též další členové synodní rady. Předsednictví připadlo mně. Dostali jsme za úkol v návaznosti na Strategický plán ČCE uceleně probrat otázky související s kompetencemi správy ČCE, odpovědět na ně, a činit tak v teologickém rozhovoru současně s praktickými potřebami správy. Máme posoudit, zda současné rozdělení kompetencí správy církve odpovídá teologickému ukotvení ČCE a také, zda takto rozdělené kompetence nezatěžují správce sborů na všech úrovních na úkor věcí pro církve podstatnějších. Měli bychom připravit návrhy změn současného rozdělení kompetencí správy ČCE, a to mj. na základě analýzy fungování a kompetencí všech tří úrovní správy s ohledem na další náměty, vyplývající ze strategického plánu z roku 2019, teologické reflexe (co znamená synodně-presbyterní zřízení atp.) a praktických zkušeností některých sesterských církví v domácí i zahraniční ekumeně (nehierarchický způsob řízení, týmová a síťová spolupráce atd.).

2. Čím se aktuálně v komisi zabýváte?

Za uplynulý rok jsme se sešli celkem jedenáctkrát, což je na poradní odbor nebo komisi synodní rady poměrně dost. Co jednání, to dopoledne či odpoledne intenzivních rozhovorů. V „sezóně“, tj. školním roce 2020/2021, jsme se věnovali zejména projektu regionálních sborů, který z naší komise vzešel. Ve spolupráci s poradním odborem organizačním a právním jsme

se zabývali též správou ČCE za mimořádných okolností (COVID-19). Mnoho pozornosti jsme vloni věnovali problémům malých sborů: Připravili jsme indikátory misijní aktivity ve farních sborech nebo patero doporučení pro slučování a rušení farních sborů, a to na základě příkladů dobré praxe, sesbíraných od kazatelů a presbyterů, kteří mají se slučováním zkušenost. Ke konci loňské sezóny jsme přesunuli pozornost k seniorátům a jejich pravomocím. Připravili jsme tři strukturované rozhovory s představiteli seniorátů: Po tři večery jsme rozmulovali se seniory a seniorátními kurátory o tom, jaký by měl být poměr mezi společenstevní a administrativní rolí seniorátu, které pravomoci jim ▶

v seniorátním výboru chybí a kterých by se raději vzdali. Rozhovory přinesly velké množství podnětů, nyní je promyšlíme.

3. Co vás těší, co se vám daří a co vám naopak dělá největší starosti?

Z práce komise mám radost, spolupracuje se nám velmi dobře. Přicházíme s neotřelými, někdy až provokativními nápady, které průběžně konzultujeme se synodní radou, a na základě připomínek jejích členů některé z nich dále rozvíjíme. Největším oříškem je pro nás najít nejvhodnější způsob, jak o těchto „vynálezech“

mluvit v rámci církve. V říjnu připravujeme webinář o regionálních sborech; snad to bude šikovný způsob komunikace.

4. Jaké impulzy byste chtěli církvi předat do budoucna?

Impulzy předáváme synodní radě, protože jsme její komise. Byl bych rád, kdyby se nám podařilo přispět k postupnému naplňování strategického plánu v úseku správy církve. Všichni tušíme, že „něco“ by se mělo stát – a my se snažíme to „něco“ popsat a vymyslet způsoby, jak je uvést do praxe.

přípravila ARO

SPOLEČENSTVÍ

Cesta k založení nového evangelického sboru v Roztokách

Kazatelská stanice Roztoky bude mít od 1. října 2021 svoji farářku. Pro práci v kazatelské stanici byla sborovým shromážděním sboru ČCE v Praze 8 – Kobylisy 19. září zvolena farářka Anna Pokorná. Roztocké společenství se tak dočkalo události, která byla dlouho připravována a která by měla vyústit k založení nového farního sboru.

Historie evangelického společenství v Roztokách sahá do roku 1941, kdy byla založena kazatelská stanice sboru ČCE v Libčicích nad Vltavou, jejíž fungování je datováno do roku 1984. V Roztokách se však v posledních sedmi letech dalo dohromady vícero převážně mladých rodin s vazbami na své původní, většinou pražské sbory. V roce 2014 jsme se začali scházet k bohoslužbám v moderní budově sdružení Roztoč 1x za měsíc. S vedením bohoslužeb vypomáhali kazatelé především pražských sborů, například Pavel Pokorný, Pavel Kočnar,

David Balcar. Od roku 2016 bylo naše společenství vedeno jako reaktivovaná kazatelská stanice sboru Libčice nad Vltavou a dva její zástupci se stali

členy libčického staršovstva. Bohoslužby vedl 1x za měsíc libčický farář Tomáš Cejp, který zároveň dojížděl do Roztok na vedení biblických hodin

pro děti i pro dospělé. Bohoslužeb se již v té době účastnilo cca 30 lidí, některé neděle i 60, včetně dětí.

Od podzimu roku 2020 jsme získali možnost scházet se pravidelně v nově opravené a městem spravované historické vile. Touha po osamostatnění a vlastním farářem, který bude v Roztokách působit, se v nás znovu probudila. Seniorátní výbor tuto snahu od začátku podporoval. Se seniorem Romanem Mazurem jsme měli několik konzultací, celý postup jsme projednávali i v rámci libčického staršovstva. Začali jsme jednat s kandidátkou na kazatelku, vikářkou Annou Pokornou o kazatelské práci od října 2021. Jako neschůdnější a nejrychlejší se ukázalo požádat o pomoc některý pražský sbor, který na rozdíl od libčického disponoval volným úvazkem. Anna Pokorná byla v té době na vikariátu ve sboru ČCE v Praze 8 – Kobylisích, který byl k našemu plánu velmi vstřícný a žádosti o převedení kazatelské stanice na přechodnou dobu vyhověl. Současně začaly i přípravy na volbu farářky.

Anna Pokorná začala svou práci v Roztokách již v době vikariátu. Aktuálně se bohoslužby konají první a třetí neděle v měsíci od 10:30 za účasti cca 40 lidí. Farářka vede také duchovní setkání pro rodiče s dětmi a biblické hodiny pro menší děti, v plánu je pokračovat v pravidelných biblických hodinách pro dospělé. Nově jsou v plánu sobotní setkání pro starší děti a přednášky či diskusní večery pro mládež.

Mezi účastníky roztockých setkání patří nemálo ekumenických (především katolických) a necírkevních přátel. Roztočtí evangelíci jsou od začátku napojeni na sdružení Roztoč, které v Roztokách pořádá řadu kulturních a vzdělávacích aktivit. V tomto ohledu lze přepokládat, že zájemců o účast na životě kazatelské stanice a pak i nového sboru bude přibývat.

Příběh roztockých evangelíků poukazuje na vzájemnou podporu v rámci naší církve a společnou radost ze vzniku nového společenství. Jsme vděční všem, kteří se na tuto cestu s námi vydali.

za výbor kazatelské stanice Roztoky, Anna Kaucká

VÝROČÍ ZALOŽENÍ SBORU PRAHA-VRŠOVICE

„O prvních křesťanech se prý říkávalo, že se milují, i když se ještě nepotkali...“

To je věta, která zazněla 19. 9. v pozdravu bývalého faráře sboru v Praze-Vršovicích Jaromíra Duse na oslavách 70 let od založení tamního sboru.

Jaromír ve své zdravotní zmiňuje více než co ve sboru zažil. Mluvil o době minulého režimu, ve kterém ho těsně před oslavami 20 let sboru zatkl StB a vzala mu na dlouhou dobu státní souhlas. Neplánovaně tak Jaromír mohl alespoň na těchto oslavách po 50 letech vystoupit. Kurátor Novák, který byl z pomstychtivých důvodů StB taktéž zatčen, se tohoto našeho dne již ale nedožil. Touto zdravotní mu byl alespoň vzdán hold. Mirkovo vyznání, kam může směřovat víra, jak se osvědčuje, naplnlo naše sborové oslavy ukotvilo. Moc mu

děkuji, že se našich oslav zúčastnil právě takto. Zastavili jsme se, projevíli vděčnost za to, že sbor byl, je a má chuť být dál.

Osobně jsem po dlouhé době zažil bohoslužby, které v sobě zahrnovaly vážnost situace, vždýť př nich bylo pověřeno nové staršovstvo, a zároveň humor, který tu a tam probleskoval. Například tím, že jsme si jako dárek dali sborová trička s obrázkem osla – vršovický svatý posel (od Ondřeje Rady). Těmito tričky a kuchařkou (od Tomše Vokátého), která shrnovala deset let sborových receptů, vycházejících v našem sborovém dopise, jsme obdarovávali naše milé hosty. A nikdo se neurazil! Nezapomenutelnou chvílí byl také doprovod ▶

Toma Hejdy. Záznam je! Moc děkuji všem zúčastněným také za dodržení všech protiepidemických opatření. Mohli jsme tak toto výročí oslavit co nejzodpovědněji.

K odpolednímu programu jsme si od městské části pronajali hřiště, na kterém jsme rozbili tábor i s ozvučením Zdeňka Altynského. Výtečný oběd

vnitrobloku a nikdo se nepohoršoval. Naopak byly vidět zvědavé obličejky.

Během kulturního programu došlo i k několika milým překvapením. Nečekaně přišel kněz Pavel Kuneš, který v devadesátých letech farářoval ve vršovické farnosti u Sv. Václava. V závěru odpovědně vytvořil dvojici s Pavlem Pokorným, který

nám připravila Diakonie ČCE Klobouk, který jsme z vlastních zdrojů doplnili. Režisérka a moderátorka v jednom Bára Masopustová sestavila kulturní program „z vlastních zdrojů“. Dětské duo Matouš a Eliška připomnělo historii sboru a ostatní děti k tomu zazpívaly několik přetextovaných evangelických šlágrů. Gospelový soubor Rainbow rozsvítil odpoledne a Motýlí divadelní společnost nás uvedla do „absurdního“ *Rodinného večera* od Václava Havla. Ondra Rada zaskočil za Jana Škroba a přednesl básně i okomentoval svou výstavu Nedělkových ilustrací. Na závěr nám pak do skoku zahrála skapunk-kletzemerová kapela Koza na útesu. Jsem rád, že se tu a tam přidali i místní obyvatelé

ve sboru vyrůstal. Pavel Pokorný mluvil o otevřené odvážné víře, kterou z vršovického sboru čerpal, a Pavel Kuneš připomněl spolupráci s Michaelem Otřísačem v České televizi. I Michael Otřísal ve své zdravici připomněl své začátky ve sboru i to, že se může podařit spolupráce bývalého a současného faráře, což rád potvrzuji.

Na tuhle oslavu budu rád vzpomínat jako na chvíli, při níž se potkala legrace s vážností, rozum s citem a historie se současností. Budoucnost bude jistě krásná, je totiž v Božích rukách. To vám vzkazují vršovičtí svatí poslové.

Matěj Opočenský,

farář vršovického sboru

CÍRKEV EKUMENICKY

Církev a demokracie. Zprávy z Paříže

Plody rozmanitosti

Cestuju rád, protože mě baví objevovat lidskou rozmanitost. Dobrou příležitost jsem k tomu měl i na začátku září v Paříži. Paříž je barevné mě-

sto, na každém rohu narážíte na lidi z všemožných zemí světa. Otevřenými dveřmi restaurací voní koření ze všech světadílů, snad s výjimkou Antarktidy.

(Jen) kvůli tomu jsem ale do Paříže nepřijel, účastnil jsem se tam konference s názvem „Role církvi v dalším vývoji demokracie“. Setkání pořádala Rýnská evangelická církev a Severozápadní skupina Společenství evangelických církvi v Evropě (GEKE). Setkalo se tam asi 15 zástupců protestantských církvi z Rumunska, Maďarska, Polska, Německa, Holandska, Belgie, Francie a já za Česko. Diskutovali jsme nad současným stavem demokracie v našich zemích a ve světě. Snažili jsme se odkrýt, zda církvi v Bibli (ano i ne) a ve své tradici (ano i ne) má nějaké vlastní zdroje pro demokratické uspořádání společnosti. Zamýšleli jsme se nad tím, jak konkrétně můžeme jako církve pomoci, aby se demokracii dobře či lépe dařilo.

Soumrak demokracie?

Množství zastoupených národností i církvi zajišťovalo širokou paletu zkušeností. Zkušeností trpkou a sdílenou byla obava ze současného vývoje demokratické společnosti a nevyhýbala se žádnému z účastníků, ať to byl Rumun, nebo Belgičan. Už dávno neplatí dělení na západ jako výspu demokracie a lopotící se post-komunistické pohrobky autoritářství na východě. S Orbány a Právy a spravedlnostmi na středo-východu Evropy si dobře notují nejen Okamurové a Babišové, ale také Le Penové a Alternativy pro Německo (AfD) na západě. Spousta z těchto nedemokratických stran a hnutí se nad to velmi ráda zaštiťuje tradičními křesťanskými hodnotami, které se ovšem zdají být opsány z úplně jiné bible než z té, která mi leží na stole.

Na to, že se autoritářské myšlení nevyhýbá ani církevnímu prostředí, nás upozornil německý teolog a žurnalista Arnd Henze, který referoval o své strhující knize *Kann Kirche Demokratie? Wir Protestanten im Stresstes* (Umí církvi demokracii? My protestanti ve stresové zkoušce). Kniha v mnohém připomíná *Slepé skvrny* Daniela Prokopa. Na základě sociologických průzkumů veřejného mínění popisuje postoje německých protestantů ke společensko-politickým tématům a ukazuje, že jsou často

náchylnější k autoritářštějším způsobům vlády než jejich spoluobčané bez vyznání. Zároveň ovšem Henze přidává svoje praktické návrhy, jak z církevních pozic přispívat demokratickému a svobodnému soužití.

Vlastní východiska

Jak se tedy můžeme podílet na prospívání demokracie my jako církvi? To byla ta otázka, nad kterou jsme si lámali hlavu. Pohledem do Bible jsme zjišťovali, že o demokracii samotné nemlu-

vi, a to ani v těch knihách, které byly sepsány už v době, kdy v Řecku o demokracii filosofovali Plátón či Aristoteles. Přesto je inspirativní. Stvoření člověka k obrazu Božímu dává základ pro lidskou důstojnost a rovnost, o níž je třeba pečovat. Spravedlnost, zákon, solidarita, svoboda jsou v centru biblického myšlení. Vědomí lidské porušenosti staví hráz proti utopickému myšlení. Nadějně zaslíbení dodává odvalu snažit se o dobré soužití. Apře jsou společensko-politická uspořádání věcí předposlední, nikoli poslední.

Jako inspiraci z protestantské tradice vyzdvihl reformovaný profesor systematické teologie Sándor Fazekas z Debrecína reformovaného filosofa Johanna Althusia. Ten už na přelomu 16. a 17. století rozpracoval vrstevnatý návrh uspořádání společnosti, který v mnohém odpovídal požadavkům moderní demokracie. Garantuje svobodu jednotlivce i sesaditelnost vladaře. ►

Základním předpokladem pro naše přemýšlení byl menšinový charakter církve. I v zemích, jako je Německo, kde jsou církve výrazně početnější a zároveň jsou úžeji institucionálně ukotveny v organizaci státu, tvoří menšinu. Z této pozice ale oslovují společnost a podílejí se na jejím životě. Svoji roli nesmějí přecenit, ovšem ani podcenit.

Záblesky rozmanitosti

To by byla východiska a předpoklady. K čemu jsme došli? Nelze ve stručnosti shrnout všechno řečené. To nejprostší je snažit se ze své pozice žít zodpovědně, každý jakožto věřící občan po svém přispívat k spravedlivému a svobodnému soužití a také slyšet ty, kteří jsou překřikováni. A nepřestávat s kultivací vnitrocírkevních demokratických pochodů. Dvě možnosti, kde jako církve můžeme opravdu něco konkrétního udělat, mě zvláště zaujaly (obě ostatně rozvádí Henze ve zmiňované knize).

První: Účinným nástrojem v rukou autoritářů je atmosféra strachu. Co chybí, jsou příběhy o tom, co se podařilo dobrého, ty totiž inspirují k dalším dobrým aktivitám. Když je zamlčíme, jejich místo si vezme právě negativistické nahánění strachu. Henze dává za příklad německé zvládnutí migrační „krize“. Zatímco v politické debatě se kupí nadávky na migraci, je třeba

vyprávět příběhy o velké obětavosti těch, kteří byli připraveni lidem na útěku pomoci a také vyprávět příběhy o dobré integraci. Je toho spousta, jen je to málo slyšet.

Druhá: Církev a konkrétní sbory mohou být prostor, kde se učíme rozmanitosti. To platí pro nás, kdo se ve sborech setkáváme – otevřít se vzájemně vlastní jinakosti. Můžeme spolu i nesouhlasit a dohadovat se, pokud se tím snažíme dopracovat společnému porozumění a vzájemně se obohatit. (To je ta masarykovská demokracie jako diskuse.) A takhle otevřenost rozmanitosti může a má otvírat dveře i úplně novým lidem, kteří jsou třeba hodně jiní. To je další, čím můžeme nakazit demokratickou společnost i sami sebe – učit se rozmanitosti.

Rozmanitostí jsem začal, rozmanitostí končím. Při závěrečných bohoslužbách ve sboru francouzské evangelické církve jsme slavili večeri Páně. Chleba se kvůli covidu vysluhoval dřevěnými kleštičkami. To důležité ale bylo, že ve velkém kruhu chleba a víno přijímali lidé, kteří měli jen od pohledu svoje rodinné kořeny nejméně na třech kontinentech, národností bych se nedopočítal (těch bylo nejméně deset). Bylo to dojemné. Rozmanitost je barevná. Dobré je společenské uspořádání, které barevnosti dává prostor.

Michael Pfann

PO STOPÁCH ŘEHOŘE KRAJČÍHO

Diakonské přemýšlování v Sola Gratia

ohlédnutí za diakonským setkáním v Bystřici pod Hostýnem, spojené s pozvánkou do Kunvaldu

Od neděle do středy jsme se v pěti zastaveních nechali inspirovat duchovním zápasem Řehoře Krajčího, zakladatele a duchovního otce Jednoty bratrské. Na Řehořově dlani se rodí příslovečné „ošklivé kačátko“ jed-

noty bratří. Rodí se v bolestech pronásledování a zmatcích hledání vlastní identity. V úctě ke svátostnému životu, spojenému ale s přesvědčením o neplatnosti svátostí vysluhovaných nehodnými kněžími. V touze žít podle Boží

vůle, ale spojené s pohrdlivým pohledem na ty, kteří žijí jinak.

Deset let hledání pak dovedlo Řehoře a jeho jednotu k Zelenému čtvrtku I. p. 1467, kdy si jednota ve Lhotce u Rychnova zvolila nové bratrské kněze: selského syna Matěje z Kunvaldu, mlynáře Eliáše z Chřenovic na Moravě a krejčího Tůmu z Přelouče. Dokonala tak naprosté oddělení od stávajících církví.

My jsme se pokoušeli zamyslet nad tím zdrojem, který k volbě kněží vedl, abychom užitekovali to dobré, co naši otcové ve víře objevili, a poučili se z jejich chyb. Do tohoto přemýšlení nyní chci pozvat i vás.

V duši mladého Řehoře stále silněji zní otázka onoho muže z evangelia (Lk 18,18): „Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Setkává se s lidmi, kteří ho zásadně ovlivní. Co bude mít v dlaní bratr Řehoř, když bude počítat na prstech jedné ruky...

Prst první: Rokycanova hluboká osobní zbožnost, která nutně vede k ctnostnému životu

Nad životem Řehořova strýčka Jana Rokycany, voleného pražského arcibiskupa, velkého horlítele pro ctnostný život, z jehož kazatelny neznělo *sola gratia* (pouhá milost), ale *sola lex* – pouhý zákon, jsme se nechali inspirovat k přemýšlení, jak má vypadat život křesťana. Jak je na mém životě vidět moje víra? Jaké jsou skutky, které se Bohu líbí? Jaká je úloha kázně v křesťanském sboru?

Prst druhý: Paynův viklefovský důraz na chudé kněžstvo, živící se vlastníma rukama

Nad životem Petra Payna, diplomata husitské revoluce a velkého obhájce Viklefova učení o chudé církvi, jsme přemýšleli, jak má být financována naše církev a jaký vůbec má mít společenský vliv. Z čeho má žít duchovní? Má ho platit stát, církev, či sbor? Nebo má mít ještě občanské zaměstnání? Nakolik můžou církev a faráři vstupovat do politiky?

Prst třetí: Lupáčův důraz na oddělení od stávajících církví

Husitský teolog, pomocný biskup Rokycanův a účastník basilejského koncilu, dospěl k závěru,

že obroda stávající církve není možná. Touto táborský radikální myšlenkou podnítil Řehoře k oddělení od církve pod jednou i pod obojí. Ve vzpomínce na Martina Lupáče jsme přemýšleli, kdy je čas opustit společenství sboru či církve. Vzpomínali jsme na devadesátá léta minulého století – Maniny, Travná, vznik KS... Co mohou udělat pro obrodu ve vlastním společenství, ve vlastní církvi?

Prst čtvrtý: Chelčického pacifismus, rovnostářství a důraz na prostý život

Svrázný jihočeský zeman, „první anarchist“ vyzýval své následovníky k životu v komunách prostých soběstačných zemědělců, kteří se zcela podřídí Boží vůli. Tam pro křesťana patří i odmítnout jakékoli násilí, vládu jedněch nad druhými. A my mohli přemýšlet, jestli je takovýto život dlouhodobě možný. Jak má vypadat společnost založená na křesťanských základech? Je nějaké zaměstnání pro křesťana nepřipustné? Co je vlastně „normální“, tedy co by mohlo být normou pro všechny?

Prst pátý, uzavírající dlaň: Řehořova osobní obava o vlastní spásu, kterou mu nikdo ve stávající církvi nedokáže zaručit

Pod vlivem výše zmíněných se (ač rytíř!) vyučil řemeslu a na svůj šlechtický původ odmítal brát zřetel. V jeho komunitě šlechtici místo neměli. Zato tam mělo své místo tvrdé lože, metla pro sebemrskání, časté pústy a noční bdění, sexuální zdrženlivost i v manželství. Vítání byli hlavně zemědělci a pastýři, dále pak krejčí, obuvníci a tkalci. Problém měli kupci, velký problém krčmáři, naprostý zákaz byl u malířů karet a výrobců hracích kostek. To vše jako příslovečnou červenou nití omotáno „nouzí spasení“. Co mám dělat, abych byl spasen? Tak se ptá Řehoř, a my si tu otázku naformulovali: „Co je motorem mé víry?!“ Tedy té víry viditelné na skutcích. Proč vlastně žiju jako křesťan?

Dozajista nad těmito otázkami může každý přemýšlet sám, ale jednou z možných inspirací jistě bude i stávající a tím více připravovaná expozice v domku Na Sboru v Kunvaldu.

Jaroslav Pechar

Mladí teologové se sešli v Římě

Mladí evangeličtí teologové z celé Evropy se setkali 15. září na čtyřdenní konferenci Young Theologians in Communion v Římě, kterou pořádá GEKE (Společenství evangelických církví v Evropě, jinak také Leuenberské společenství). Českobratrskou církev evangelickou na setkání zastupoval berounský farář Jordan Tomeš.

„Staršovstvo“, „seniorátní“ nebo „synodní senior“... Termíny používané v Českobratrské církvi evangelické k pojmenování vedoucích pozic mohou působit dojmem, že v čele ČCE stojí pouze lidé

důchodového věku. Toto názvosloví jde na ruku známému stereotypnímu pohledu, podle kterého jsou církve oproti dnešní většinové společnosti o několik století pozadu. Co s tím?

Netřeba měnit ustálené výrazivo, efektivnější je vytvořit pro mladé lidi prostor ve vrchních patrech církve. Jak? Třeba tak, jak to nyní zkouší Společenství evangelických církví v Evropě (dále GEKE dle německého názvu *Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in Europa*).

Tato ekumenická organizace, která pod heslem „jednota v usmířené různosti“ sdružuje přes sto evropských protestantských církví, nedávno zahájila program nazvaný „Mladí teologové“ (*Young Theologians*). V rámci tohoto programu se spolu seznamují studenti teologie a faráři-zelenáči z celé Evropy. Cíl programu spočívá nejen ve vzájemném obohacení odlišnými historickými, církevními,

kulinářskými či jinými reáliemi, ale také v možnosti podílet se na pracovních skupinách, které fungují přímo v rámci GEKE. Mladí teologové tak mají možnost promlouvat do aktuálních témat na celoevropské úrovni a spoluvytvářet dokumenty a prohlášení, které potom přijmou všechny členské církve GEKE. A to myslím není málo.

V čem je hlas mladých lidí v církvi jiný než hlasy těch „starších“? Tato otázka otevřela první „živé“ setkání Mladých teologů, které po roce Zoom konferencí proběhlo minulý týden v prosluněném Římě. Ta otázka mi celou dobu vrtala hlavou. Mladí lidé jsou idealisté. Jsou to snílci s obzorem v dálce. Před sebou mají mnoho let a v sobě vznětlivost a energii, se kterou chtějí tato léta prožít co nejlépe. Jejich hlas v církvi je potřeba – mladí vidí do dálky a vědí, že hrají o hodně.

Jestli hlas mladých bude v GEKE opravdu slyšet, se ještě ukáže, sobě navzájem si ale Mladí teologové v Římě naslouchali výborně. Největší zvukové vlny za sebou zanechaly rozhovory o pozici menšinových církví ve společnosti, tedy o něčem, co se bytostně týká i naší ČCE. Jak se nestát defenzivní a do sebe uzavřenou církví, která úzkostně sleduje klesající návštěvnost (či naopak rostoucí odvody do personálního fondu) a hledá zejména to, jak zachránit sebe samu? Nebo už takovou církví jsme? A jak se přehoupnout do postoje církve sebevědomé a riskující, která je živá radostí ze svého poslání?

Inspirací nám byla italská Valdenská evangelická církev, která si ve většinově katolické společnosti jméno udělala svou sociální prací s uprchlíky a otevřeným postojem k sexuálním menšinám. Od roku 1975 valdenští také fungují v unii s místními metodisty. Ač dohromady nemají ani desetinu procenta italské populace, spíše než „věrnou hrstkou“ (EZ 406) jsou pro okolní společnost solí a kvasem. Dá-li Pán, potkají se Mladí teologové zase za rok, tentokrát v Cambridge. Držte nám palce!

Jordan Tomeš

Máme u nás žáky, které ve státní škole odmítnou

S ředitelem Milanem Černým o rozšiřování školy pro děti s těžkým postižením a skvěle fungující komunitě rodičů

Před deseti lety se přes známou dověděl, že pražská speciální škola Diakonie hledá ředitele. Vzdělání na takovou pozici měl, zkušenosti ne. Pracoval do té doby v poradenské firmě, kde ho to ovšem moc nebavilo. „Mám rád výzvy a tušil jsem, že se jich v Diakonii nabízí početně,“ vysvětluje Milan Černý, proč se nakonec pro Diakonii rozhodl. Jedné z největších výzev čelí právě teď: michelská speciální škola V Zápolí potřebuje zásadně rozšířit kapacitu, aby mohla pomoci více rodinám s těžce handicapovanými dětmi.

Proč se musí škola V Zápolí zvětšit a nemůže zůstat tak, jak je?

O školu je velký zájem a za současného stavu musíme odmítat i žádosti rodin z blízkého okolí. Pro další žáky nemáme místo. To je velká škoda a byla by chyba nic s tím nedělat. Čím více dětí bude do školy chodit, tím více rodin podpoříme. Speciální škola pro ně představuje obrovskou pomoc. V Zápolí také potřebujeme tělocvičnu, ta nám aktuálně zoufale chybí; děti si uvnitř vlastně nemají moc kde hrát. Pro naše autistické žáky nám zase chybí speciální místnost, kde bychom je mohli v bezpečí zklidnit, když dostanou záchvat. Plánujeme i cvičnou kuchyňku, protože chceme naše žáky učit co největší samostatnosti, to je naše priorita – aby se po odchodu z naší školy dokázali o sebe co nejlépe postarat.

Kolik žáků škola pojme, když ji rozšíříte?

Dvakrát víc než nyní. Aktuálně je tu 48 žáků, po rekonstrukci to bude ke stovce. Uvažujeme také o tom, že by se sem mohla vejít i praktická škola. V nové budově bude rovněž mateřská škola a pří-

pravný stupeň základní školy, který oddělíme od ostatních tříd. Tím dáme rodičům předškolních dětí čas a prostor vyrovnat se s tím, že mají dítě postižené. Byl by to takový jejich chráněný svět.

Jak představa nové školy vznikala?

Nejprve jsme ji promýšleli ze všech stran se všemi učiteli. Bavili jsme se o tom, jak by měla vypadat, jak velké třídy potřebujeme apod. Jeli jsme se podívat i do jiných škol, hledali jsme inspiraci, kde se dalo. Potom vznikly první náčrty, taková studie, kterou jsme s učiteli ještě připomínkovali. Teď už připravujeme projekt, řešíme stavební povolení a začali jsme na rekonstrukci shánět peníze.

Jak se peníze na tak velký projekt shánějí?

Pro mě je to vlastně úplně nová zkušenost a velké dobrodružství. Paradoxně proto, že působíme v Praze, velmi bohatém regionu, máme trochu smůlu – nemůžeme získat investiční dotace z Evropské unie. Těch zhruba 10 milionů, které nám chybí, musíme sehnat jinak. Nejprve se vždycky obracíme na rodiny našich žáků, které oslovíme s prosbou o pomoc. Někteří nám přispějí, jiní informace o rekonstrukci šíří ve svém okolí. Oslovil jsem také firmy, které nás už v minulosti podpořily. Štěstí zkouším i u česko-vietnamské společnosti s tím, jestli pro nás nechtějí uspořádat sbírku. Naši školu totiž navštěvují čtyři vietnamští žáci. Přispět na rekonstrukci naší školy ale může kdokoli. Na našich webových stránkách máme darovací formulář, přes který je možné poslat jakýkoli finanční příspěvek.

Jeden velký projekt už za sebou máte, a to novou školní zahradu.

Jsmo na ni ohromně pyšní. Pomohly nám s ní rodiny našich dětí. Tatínek jednoho našeho žáka třeba přijel na zahradu s bagrem a zbavil ji všech

betonových prvků, jiný nám zase daroval 50 000 korun. V podstatě každý rodič nám v rámci svých možností pomohl a toho si ohromně vážím. Postupně jsme potřebnou částku dali dohromady a vytvořili zahradu se spoustou zvukových hraček, se skluzavkami, trampolínou i různými prvky pro rozvoj pohybových schopností. Nechybí ani spousta místa k odpočinku a hezký altánek. A hodně se taky povedl kus chodníku, kde můžou děti jezdit na kolech a koloběžkách – to je totiž baví nejméně.

Jsou podle vás pražské speciální školy něčím výjimečné?

Určitě jsme výjimeční v tom, že máme na starosti děti s tím nejtěžším postižením. Máme žáky, které by do státních speciálních škol nikdy nevzali. Jsme ale jedineční také v tom, že naši zaměstnanci jsou lidé, kteří tuhle práci chtějí dělat, chtějí se učit od sebe navzájem a být si oporou. A to se nám, myslím, daří. Každý z nás do toho něco přináší. A já věřím, že to se nějak projevuje i na našich dětech a jejich rodičích.

Vendula Janů

Chceme pomáhat rodinám dřív, než se propadnou na dno

S ředitelem vrchlabské Diakonie Tomášem Hawlem o vzdělávání dětí ze znevýhodněných rodin a také o Krabici od Bot

Pustili jste se do projektu, který má za cíl motivovat děti z rodin v nouzi k tomu, aby neopouštěly školu a zůstaly u studia. Co vás k tomu vedlo?

Snaha o prevenci. V rámci naší sociálně aktivizační služby pomáháme rodinám s dětmi řešit problémy, se kterými si samy neumějí poradit. Největší část klientů tvoří maminky samoživitelky, které se starají o dvě až tři děti, často nemají práci, žijí jen ze sociálních dávek a mají problémy s bydlením. Anebo jsou to rodiny, kde je sice máma i táta, ale s nimi bohužel také alkohol, drogy nebo finanční

problémy. Jeden z rodičů navíc často není biologický rodič všech dětí, které v rodině žijí. Tyto děti přirozeně obtížněji zvládají školní docházku. My chceme být prostředník mezi školou a rodinou.

Co si pod tím konkrétněji představíte?

Naši klienti mají téměř bez výjimek finanční problémy, dětem nemohou platit kroužky ani jiné věci. Často se navíc nedokážou dobře zaměřit na výchovu dětí, nedokážou se s nimi učit, děti nevědí, jak smysluplně trávit volný čas a přebírají pasivní vzor od rodiče. My tedy aktuálně budujeme síť lidí, kteří

budou pravidelně docházet do rodin děti doučovat, což my sami jako sociální služba dělat nemůžeme. A pak se budeme s dětmi každý týden scházet u nás ve středisku a vytvoříme podpůrné místo pro setkávání mladých, kteří se budou pomoci her učit, jak zvládat běžné situace zdravým, nepatologickým způsobem. Počítáme, že se bude účastnit kolem dvaceti dětí.

Budete spolupracovat i se školami?

Školy o potížích v rodinách svých žáků vědí, chtějí s rodiči situaci probírat. Ti často nevědí, co dělat, a pokud cítí tlak, přestávají se školou komunikovat. A tím problém eskaluje. My chceme pomoci oběma stranám taková nedorozumění překlenout. Vidíme v tom i příležitost pro prevenci. Díky spolupráci se školami bychom mohli rodině v krizi začít pomáhat dřív, než se do hlubokých problémů propadne.

Jak vás rodiče vyhledávají? To za vámi přijdou a řeknou: „Pomozte mi s mými dětmi, já už to nezvládám“?

V podstatě ano. Z počátku často očekávají, že jejich potíže vyřešíme za ně. Naší snahou ale je celý rodinný systém aktivizovat. Část klientů jak v Jilemnici, tak ve Vrchlábí k nám přichází povinně přes OSPOD, tedy orgán sociálně-právní ochrany dětí. Častěji se na nás obracejí i rodiny, kterým naši službu někdo doporučil nebo nás vyhledají samy, protože si uvědomují vážnost situace a nechtějí padnout na dno.

Jak jste svůj „školní“ projekt připravovali?

Úplně na začátku byla spolupráce s dalšími diakonickými středisky. Sdíleli jsme s nimi své zkušenosti v rámci sociálně aktivizačních služeb, pojmenovali si oblasti, které nás trápí a které bychom chtěli společně řešit. Potom jsme sestavili tým sociálních pracovníků a přibrali sociálního pedagoga, který pracuje s vyloučenou mládeží. A tenhle tým se společně bavil o tom, co naše cílová skupina dětí potřebuje. Oslovili jsme i školy a ptali se na jejich potřeby. A samozřejmě jsme dělali průzkum i v našich klientských rodinách – co by si děti

přály, co chtějí zažívat apod. Představujeme si, že navážeme spolupráci i s jinými organizacemi, které provozují různé volnočasové aktivity.

Pro jak staré děti jsou tyto aktivity určeny?

Pracujeme s dětmi od první třídy až po středoškolačky. Uvědomujeme si, že máme poměrně velký

rozptýl, ale to je dáno tím, že jsme malé území a věkové složení rodin je dost pestré. Nejvíce dětí z našich klientských rodin ale navštěvuje druhý stupeň základní školy.

Ředitel střediska Diakonie ve Vrchlábí jste už tři roky. Prozradíte nám, co vás k této práci přivedlo?

Všechno začalo v roce 2014, kdy jsme spolu s různými vrchlabskými neziskovkami založili uskupení, které se snažilo ve Vrchlábí zlepšovat prostředí k životu. Nazvali jsme je „Vrchlábí v pohybu“. V té době mě hodně zajímala práce s komunitou, čemuž jsem se věnoval i profesně. Kromě toho jsem se pracovníčně zabýval také tím, jak dobře nastavit fungování v organizaci, jak pracovat s týmem a jak taková organizace může fungovat v souladu s komunitou. V mých očích se v Diakonii tyhle dvě věci propojují – je to totiž lokálně ukotvená organizace, která pomáhá lidem v našem městě a okolí. Takže když se vyhlásilo výběrové řízení, nebylo o čem přemýšlet. Znal jsem prostředí neziskovek, musel jsem se toho ale hodně doučit ze sociální sféry. Dnes mám naštěstí dobrý tým lidí, podporujeme se, umíme se učit jeden od druhého, věříme si.

Vendula Janů

SLOVO

*teologie venku
(studijní kurz v Chotěboři, září 2021)
foto: archiv ETF UK*

Modlitba pro Dobu stvoření 2021

Od 1. září do 4. října se v ekumenickém společenství světové církve slaví Doba stvoření (*Season of Creation*), kterou již třetím rokem papež František doporučuje k slavení v římskokatolické církvi. Tématem letošní Doby stvoření se stalo: „Domov pro všechny? Obnovit Boží oikos.“

Ekumenický řídicí výbor, který oslavu koordinuje, vydává každoročně hlavní společnou modlitbu. Její znění vám níže přinášíme, připojit se k ní můžete i vy.

Modlitba pro Dobu stvoření 2021

Stvořiteli všeho,

jsme ti vděční, že jsi ze svého společenství lásky stvořil naši planetu, aby byla domovem pro všechny. Svou svatou moudrostí jsi učinil Zemi, aby vydala rozmanité živé bytosti, které naplnily půdu, vodu a vzduch. Každá částička stvoření tě chválí svým bytím a navzájem o sebe všichni pečují ze svého místa v předivu života.

Spolu s žalmistou ti zpíváme chválu za to, že v tvém domě „i vrabec si přístřeší najde, vlaštovka si staví hnízdo u tvých oltářů, aby svá mláďata zde uložila“. Připomínáme si, že jsi povolal lidi, aby obdělávali tvou zahradu tak, aby byla ctěna důstojnost každého tvora a bylo zachováno jeho místo v hojnosti života na Zemi.

Víme ale, že naše vůle k moci tlačí planetu za hranice jejích možností. Naše spotřeba není v souladu a neodpovídá rytmu, v němž je Země schopna se sama uzdravit.

Vzácné lokality jsou zničeny či ztraceny. Mizí druhy a systémy se hroutí. Tam, kde se útesy a doupaty, vrcholky hor a hlubiny oceánů kdysi hemžily životem a vztahy, leží dnes mokré i suché pustiny, jako by nebyly stvořeny. Lidské rodiny prchají před nejistotou a válkami, stěhují se a hledají pokoj. Zvířata prchají před požáry, odlesňováním a hladem, stěhují se a hledají nová místa, kde by mohla vyvést mláďata a žít.

V této Době stvoření prosíme, aby dech tvého tvůrčího Slova pohnul naše srdce jako ve vodách našeho narození a křtu. Dej nám víru, abychom následovali Krista k našemu spravedlivému místu v milovaném společenství. Osviť nás milostí, abychom odpovídali na tvou smlouvu a na povolání pečovat o společný domov. Když obděláváme a strážíme tvůj svět, dej radost našim srdcím, abychom věděli, že se účastníme toho, jak tvůj svatý Duch obnovuje tvář tvé Země, a zajistili domov pro všechny.

Prosíme ve jménu toho, který přišel ohlašovat evangelium celému stvoření, Ježíše Krista.

Amen.

Žít Laudato sii Česká republika,

www.zitlaudatosii.cz

LITURGICKÉ DROBEČKY

„Sestoupil do pekel“ – kam dáme nádech?

Při recitaci prostředního, christologického článku Apoštolského vyznání víry tvoří tato slova nepochybně zlom, nejnižší polohu: „Sestoupil do pekel...“ Zde končí sestupná linie pašijí, která začala slovy „trpěl pod Ponciem Pilátem“. A bude

následovat linie vzestupná – výpověď víry ve vzkříšení. Je ovšem otázka, zda slova o sestoupení do pekel přiřadíme ještě k oné sestupné linii (a nádech dáme až po nich), nebo je to pro nás počátek linie vzestupné (a nádech je před těmito slovy). ▶

Taková maličkost, ale dává těm slovům dost rozdílný význam. První možnost: Jestli ta slova patří k Ježíšovu utrpení jako jeho konec (a až pak se znovu nadechneme), stojí následující výpověď vzkříšení proti celé výpovědi o Ježíšově smrti – a slova o sestoupení do pekel jsou jen okolnost této smrti, protože smrt je konec. Podle těch slov u Ježíše vidíme, že smrt má i duchovní důsledky, peklo jako vzdálení od Boha.

Ta druhá možnost – na nový nádech vedle sebe stavíme sestoupení do pekel a zmrtvýchvstání, vyznívá trochu jinak. Dost se tady zvětšuje důraz na zázračnost. Místo polarity smrt – vzkříšení je tu napětí peklo – vzkříšení. Což na nás pů-

sobí odtažitě v obou svých prvcích. A méně to odpovídá smyslu článku z třetího odstavce, kde je ten děj vztažen na nás všechny: „věřím... těla z mrtvých vzkříšení“.

Podle mé zkušenosti je druhý způsob recitace, byť (podle mne) nesprávný, v evangelických sborech častější. Nemusíte nad tímto článkem moc dumat, spíše si ten rozdíl významů uvědomte někdy při vyznávání samém. A jestli dáte na mé doporučení, vyřídíme ta slova o pekle najednou s celou bolestnou frází o smrti a pak dáme nádech, třeba i trochu delší, a: „třetího dne vstal z mrtvých...“

Aleš Wrana

POMÁHÁME SPOLEČNĚ

Sto padesát tisíc korun do každé domácnosti zničené tornádem

Humanitární organizace se dohodly na spolupráci

Devět nevládních organizací, nadací a nadačních fondů se dohodlo na koordinované pomoci lidem, zasaženým tornádem. Dárci jim v součtu svěřili přes půl miliardy korun, které chtějí organizace spravedlivě rozdělit mezi postižené.

Organizace plánují dary rozdělit transparentně a podle dohodnutých pravidel. Nechtějí také dopustit, že budou postižené obyvatele zatěžovat opakovaným dotazováním a že se bude výše darů na různých místech lišit.

Během velmi krátké doby mají za cíl postiženým dopravit na účet základní pomoc 150 000 korun na domácnost a poměrovou pomoc obcím. Vzhledem k rozsahu škod i výši sbírek chtějí tuto první částku nasměrovat na opravy poničených domů a zajištění základních potřeb.

Po plánovaném průzkumu peníze postiženým doručí během následujících čtrnácti dnů.

V další fázi organizace ověří využití daru a v potřebných případech pomoc i navýší v násobných částkách tak, aby se lidé znovu postavili na nohy. Hlubší a podrobný průzkum zohlední nákladnost oprav či úplně nových staveb, pojistky, úspory, pomoc rodiny, sociální situaci a další faktory.

K dohodě se zatím připojily nevládní organizace, nadace a nadační fondy: ADRA, Člověk v tísni, Diakonie ČCE, Donio, Karel Komárek Family Foundation, Nadace Via, Nadace ČEZ, Nadační fond Českého rozhlasu, Nadační fond pomoci Karla Janečka. Dohoda je dalším organizacím stále otevřena.

Organizace se dále dohodly, že sběr v terénu budou mít na starosti ADRA, Diakonie a Člověk v tísni, kteří mají zkušenosti v poskytování hu-

manitární i psychosociální pomoci. Pro sběr dat a jejich vyhodnocování využijí aplikaci Inspecto, která se používá při monitoringu škod v domácnostech, zasážených povodněmi.

Základní shoda na principech a další koordinaci přitom organizacím ponechává nezávislost při rozdělování pomoci podle vlastního uvážení a zaměření, tak aby společná pomoc byla co nejefektivnější.

Vyjádření příslušných organizací

Zdenek Mihalco, ředitel Nadace Via: „Děkujeme za neuvěřitelnou důvěru a štedrost dárců. Naším cílem je ve spolupráci s ostatními organizacemi odeslat většinu získaných prostředků přímo postiženým lidem, a to rychle, plošně a spravedlivě. Nadace Via také dlouhodobě podporuje rozvoj komunitního života. Uvědomujeme si, že po zvládnutí akutní fáze

---

Tři dohody v kostce

1. Koordinovaná a spravedlivá pomoc: stejné principy sběru a vyhodnocování informací.

2. Cílíme na 150 000 pro každou domácnost a poměrovou pomoc obcím do začátku podle principu, kdo rychle dává, dvakrát dává.

3. Individuální navýšení finanční pomoci podle kritérií potřeby a spravedlnosti.

---

katastrofy přijde další období, kdy bude třeba znovu vybudovat místa setkávání v postižených obcích a obnovit zprerhané sousedské vztahy. Menší část výtěžku sbírky jsme proto připraveni vyčlenit také na tuto podporu.“

David Procházka, zakladatel Donio: „Podporujeme konkrétní příběhy rodin z oblasti zasážené touto katastrofou. Za posledních pět dnů jsme obdrželi zhruba 150 žádostí o pomoc. Potřeba je opravdu velká, na druhé straně je tu obrovské množství lidí, kteří sami mohou a chtějí pomoci. Jen za víkend se do darování

na platformě Donio v rámci naší iniciativy #SpolečneProMoravu zapojilo přes 15 000 dárců.“

Luboš Veselý, ředitel Karel Komárek Family Foundation: „Stejně jako v pandemii a jiných případech platí, že kdo rychle dává, dvakrát dává. Máme za sebou rodinu podnikatele Karla

Komárka a jeho silnou vazbu na Hodonínsko. Je to totiž kraj, kde se narodil. Protože chceme být co nejefektivnější, spojili jsme se s kolegy, kteří mají s pomocí, pokud jde o živelné katastrofy, dlouholeté zkušenosti. Pro nás je pomoc Moravě srdcová záležitost a budeme dělat všechno pro to, aby byla co nejúspěšnější.“

Šimon Pánek, ředitel Člověka v tísni: „Koordinační na společném postupu při humanitární katastrofě takového rozsahu je nutná. Potřebujeme nejdříve dopravit rychlou první finanční pomoc všem postiženým a v další fázi ji pak navyšovat podle individuálních potřeb. Nechceme dávat kompenzace za škody, ale přispívat na obnovu a nasměrovat tu pomoc jako investici do budoucna.“

Kristina Ambrožová, ředitelka Střediska humanitární pomoci Diakonie ČCE: „V tuto chvíli je bezesporu důležitá akutní a rychlá pomoc. Z našich zkušeností, když jsme poskytovali humanitární pomoc při povodních, víme, že stejně důležitá bude i pomoc dlouhodobá. Rozsah škod je velký, náprava bude trvat, ►

lidem mohou docházet psychické i fyzické síly. Plánujeme v současné době pracovat na místě nejméně 14 dní podle potřeb a vrátit se do zasažené lokality za delší čas, abychom znovu evidovali stav domácností.“

Čestmír Horký, ředitel Nadačního fondu pomoci Karla Janečka: „Dárci zareagovali mimořádně štědře a rychle, což je v těchto situacích zásadní. Aby peníze pomohly tam, kde jsou nyní akutně potřeba, využijeme i znalost starostů a dalších zastupitelů obcí, kteří mají přehled, kde je situace nejpálčivější. Naše platforma Z nesnáze21 bude i nadále pomáhat zasaženým rodinám a umožňuje pro ně snadno založit sbírku; předpokládáme, že někteří

potřební se o pomoc budou hlásit až dodatečně po skončení odklízecích a demoličních prací.“

Josef Koláček, vedoucí oddělení mimořádných událostí ADRA: „V Moravské Nové Vsi je řada domů, u nichž si nedovedu představit, že by šly opravit. Část z nich bude potřeba znovu postavit, proto je teď pro lidi nejdůležitější pomoc finanční. Peníze začneme rozdělovat hned, jak to bude možné. Aby je obyvatelé zasažených míst mohli dostat, potřebují například své doklady, jenže řada z nich o ně během tornáda přišla. I to je jeden z problémů, s nimiž se teď potýkáme, nicméně počítáme s tím, že první peníze bychom mohli začít rozdělovat už příští týden.“ **Ivo Mareš**, tiskový mluvčí Diakonie ČCE

RECENZE

Fauda: vzrušující thriller z místa, kde se zastavil čas

Tajné akce izraelského komanda

Když v roce 2015 izraelská televize vysílala první řadu seriálu *Fauda*, ulice měst v Izraeli i na Západním břehu Jordánu zely prázdnotou, protože Izraelci i Palestinci seděli u obrazovek. Jde o akční thriller s dokonale propracovanou zápletkou, šikovně rozfázovanou do jednotlivých dílů dosud třech natočených řad. Hrají v něm esa izraelské a palestinské či šířeji arabské kinematografie, což už samo o sobě ukazuje poněkud jiný vztah Izraelců a Palestinců, než jak jej líčí seriál. Jednotlivé díly končí vždy v nejnepřínávějším, takže jen málokdo zůstane u jednoho dílu.

Tři řady seriálu líčí několik tajných akcí izraelského komanda, které operuje na palestinských územích. Jeho příslušníci se většinou rekrutují z řad orientálních Židů, pro něž je arabština druhým mateřským jazykem. Hebrejsky se nazývají *mista arvim*, termínem, který dříve

označoval poarabštěné Židy v muslimských zemích Blízkého východu, dnes se ale používá pro příslušníky speciálních jednotek, kteří se infiltrují mezi palestinské obyvatelstvo s cílem potlačit protiizraelský boj.

Seriál je překvapivý tím, kolik v něm toho na sebe Izraelci prozradí. Už samotná existence zmíněných jednotek, resp. skutečnost, že kromě zpravodajské činnosti provádějí také bojové akce, nebyla z oficiálních míst nikdy potvrzena. Svou práci konají příslušníci těchto jednotek v jakési právní a informační mlze, takže se od nich může vláda oficiálně v případě neúspěchu distancovat. Díky špičkové technice, odposlechům, dronům, družicovým snímkům a průběžné podpoře z řídicího centra mají izraelští agenti dokonalý přehled o terénu, v němž se pohybují. Jak už to ale v akčních filmech bývá, se špičkovou technikou kontrastuje lidský faktor: Drobné nepozornosti

členů komanda, jejich nešťastné lásky, domácí krize, averze i traumata působí, že se každá akce v určitém bodě zvrtné a zamotá. Roztáčí se koloběh násilí, které pak postihuje nejen bojovníky jedné nebo druhé strany, ale i jejich rodinné příslušníky i víceméně náhodné okolostojící. Díky tomu film rozhodně nepůsobí triumfalisticky.

Scénář k filmu si spolu s Avi Issacharoffem (nar. 1973) napsal „na míru“ Lior Raz (nar. 1971), který sám kdysi v podobné jednotce sloužil. Doron v Razově hereckém provedení ztělesňuje roli tragického hrdiny, který neo-hroženě plní zadaný úkol, je ale příliš zásadový a v kritických chvílích jedná na vlastní pěst, čímž zpravidla jen prohloubí zmatek (arabsky *fauda*) a situaci zhorší.

Film se z velké části odehrává na Západním břehu Jordánu (třetí série pak v Gaze) a poskytuje nečekaně plastický vhled do života současné palestinské společnosti. V rodinách, v nichž zdánlivě vládne tvrdý patriarchát, hrají

důležitou roli ženy. Ty příliš nevěří ideologickým a náboženským heslům, ale znají cenu lidského života. Starší muži zde patří k sekulárnímu socialistickému hnutí *Fatah* (neboli OOP někdejšího předsedy Jásira Arafata), které už víc než čtvrt století stojí v čele palestinské samosprávy. Kdysi s Izraelci bojovali, dnes s nimi spolupracují. Mladší generace považuje samosprávu za zkorumpovanou a přiklání se k radikálnějším hnutím. Také tato linie konfliktu patří k důležitým motivům filmu.

Je-li na filmu překvapivé, kolik toho na sebe Izraelci prozradí, pak je stejně překvapivé, kolik toho zůstane nezmněno. Film sice popisuje koloběh násilí, k němuž boj s terorismem vede, ani jednou se v něm však neozve otázka, zda tento terorismus nějak nesouvisí s okupací Západního břehu. Stejně tak zde nezazní další otázky, které se přímo týkají identity Státu Izrael, jako je vztah náboženských a sekulárních nebo vztah kdysi evropských a orientálních Židů. Ani náznakem se neobjeví reflexe ideálů a realita sionismu. Dějiny jsou zde obětovány zvláštnímu bezčasí vzrušujícího, ale ve výsledku pochmurného cyklického střídání útoku a odplaty. Což ale, nutno uznat, pro dobrou filmovou střilečku nakonec stačí.

Kdo chce izraelský seriál sledovat, najde jej na streamovací službě Netflix.

Petr Sláma

RECENZE

Zralé plody promýšlení křesťanské víry

Název, který nese sbírka kázání mého kolegy faráře Zvonka Šorma, možná bude někomu připadat až příliš provokativní. Ve skutečnosti ale dobře vystihuje zkušenost nás, kdo neděli ale dobře vystihuje zkušenost nás, kdo neděli co neděli stojíme za kazatelnou a pokoušíme se zvěstovat evangelium. Protože slovo, které lidem předáváme, není tak úplně naše. Sami jsme si je

nevymysleli, jen jsme je vděčně přijali a nyní se je snažíme tlumočit tak, aby naše posluchače oslovilo a mohlo v jejich životech zakořenit. Nebo ještě lépe: Nejprve si to slovo našlo nás a my mu nyní sloužíme. Kázání se v mnohém blíží uměleckému dílu – až na jednu odlišnost, zato ale podstatnou: Neusiluje o originalitu. Nejde zdaleka jen o to, že originál ►

je v tomto případě Ježíš Kristus sám. Nijak zvlášť původní, jedinečné a nezaměnitelné nemusejí být ani naše myšlenky, kterými biblické příběhy vykládáme a zpřítomňujeme. Stojíme totiž na ramenou mnoha generací vykladačů, a tak z nich vědomě či nevědomě čerpáme. Zvonek Šorm by řekl: Krademe. Ale je to krádež přiznaná. Proto taky autor na titulní stránku dodal ke svému jménu poněkud neobvyklý dovětek: & spol. A sám sebe v úvodu skromně pasuje do role pouhého „konečného redaktora“.

Kniha *Co jsem jako farář nakradl* má podtitul 21 kázání na Apoštolské vyznání víry. Rozhodnutí kázat na starobylý a úctyhodný, nicméně nebiblický text, je poměrně odvážné a v naší církvi stále ještě celkem neobvyklé. Docela by mě zajímalo, jak tato kázání přijal a hodnotil sbor, v němž byla pronesena. Za posledních pár desetiletí u nás sice vyšlo mnoho sbírek kázání, ale nevím o žádné z evangelického prostředí, jejímž základem by Apostolicum bylo (z katolických publikací jmenujme alespoň pozoruhodné úvahy teologa Aleše Opatrného). Hlavním důvodem jsou nejspíš přetrvávající rozpaky nad tím, že by se jako východisko zvěstování mohlo uplatnit něco, co je od Bible jen odvozeno, a má tedy pro nás pouze druhotnou autoritu. Bible sama ostatně poskytuje takové množství duchovních pokladů, že není v silách jednoho kazatele je všechny vynést na světlo, a tak se můžeme právem ptát, proč při kázání sahat ještě po jiných textech. Napadá mě ale ještě jeden důvod této zdrženlivosti. Kdo se pustí do výkladu Apoštolského vyznání, je nucen jít teologicky mnohem víc „s kůží na trh“. Musí prokázat, že má svou víru skutečně hluboce promyšlenou, že si položil a také zodpověděl nesčetné věroučné otázky. Kdo naopak káže na biblický oddíl, může svou teologii (nebo její absenci) mnohem lépe skrýt za směr postřehů, nápadů a volných asociací, které bez ladu a skladu před posluchače navrhne.

Šormova kázání zřetelně zformulované teologické názory skutečně obsahují. Před každým z kázání jsou sice kromě příslušného článku Kréda uvedeny biblické texty, o které se při kázání rovněž opíral, ale rozhodně se nedá říct, že by k nim utí-

kal ve snaze vyhnout se vlastnímu „počtu z víry“. Autor jistě některé dílčí myšlenky z různých zdrojů posbíral, ale důležité je, že si za svým výsledným pohledem stojí a ručí za něj. Právě proto, že Apoštolské vyznání bylo již tolikrát rozebíráno a komentováno, není vůbec jednoduché ze všech těchto hlasů sestavit celek, který má jasnou linii a pevně drží pohromadě. Jsem přesvědčen, že se to Zvonekovi podařilo. Čtenář nedostává neservírovánu žádnou rozředlou všehochoť, ze které si může vybrat, co se mu líbí, ale promyšlené vlastní stanovisko. Kázání jsou navíc dobrým dokladem toho, že i docela subtilní teologické úvahy – třeba ty kolem Mariina panenství – nemusejí být nudné a vzdálené každodennímu křesťanskému životu. To, co se někdy neprávem odsuzuje jako „suchá dogmatika“, je – alespoň v Šormově podání – velice živá a aktuální odpověď na zásadní otázky, které si klade každý člověk.

Kazatel si svůj úkol nijak nezjednodušuje – už samotným rozhodnutím „rozkouskovat“ Apoštolské vyznání na 21 oddílů. Jestliže začal kázat na počátku občanského roku, jak naznačuje v prvním kázání, vystačil si s touto řadou skoro až do svato-dušních svátků. (Pro srovnání: Světoznámý český teolog Jana Milič Lochman rozdělil svůj výklad pouze na 17 částí.) To znamená, že bylo nutné se poměrně podrobně věnovat i některým náročným pasážím vyznání, jako je například Kristovo sestoupení do pekel či svatých obcování. Autor se složitým teologickým problémům nevyhýbá, nevy-pomáhá si povrchními všeobecnostmi nebo příliš rychlými odkazy na Boží tajemství, které tak často slouží jako alibi pro myšlenkovou lenost. Dokáže ovšem také přiznat vlastní nevědění. Především mu ale trvale jde o srozumitelné vysvětlení. Zkusil

jsem se vcítit do člověka, který není obeznámen s křesťanskou tradicí a zaposlouchá se (nebo začte) do Šormových kázání. Netvrdím, že pro něj bude úplně snadné sledovat všechny myšlenkové pochody, ale jsem si jist, že nebude zakopávat o tradiční církevní řeč a nejspíš také ocení, že se kazatel snaží jeho světu co nejvíc přiblížit.

Právě zde ale narážíme na „problém“ takovýchto knih. Šormova kázání nejsou církevně zapouzdřena, ale rozhodně nejsou určena pro rychlou konzumaci či pouhé navození pozitivní duchovní nálady. Při pohledu na současnou duchovní scénu a její knižní produkci, plnicí regály knihkupectví, se úvahy nad Krédem mohou jevit jako nepatřičné. Dnešní člověk sice stojí o duchovní potravu, ale pokud možno rychle stravitelnou, která ho příliš nezatíží a ideálně se vejde do formátu stručného moudra, sdíleného na sociálních sítích. Šormova kniha je

poutavá, ale přece jen náročná pozvánka k přemýšlení nad sebou samým, nad světem a Bohem, nikoli návod na šťastný život v pěti krocích. Nenajdeme tu příliš mnoho ilustrativních příběhů ze života, které na posluchače spolehlivě „zabírají“; o to víc je tu citátů z beletrie i odborných knih, dokládajících autorovu sečtělost. Tato sbírka kázání nevychází vstříc povrchní supermarketové religiozitě, naopak nezastírá, že cesta s Bohem vyžaduje soustředění, usebrání a čas. Stojí za zmínku, že Zvonek Šorm tuto knihu vydal při svých šedesátinách, a můžeme ji proto číst jako zralý plod mnohaleté pečlivé biblické práce a reflexi vlastní víry. Věřím, že kniha si své podobně pečlivé a pozorné čtenáře najde.

Ondřej Kolář

Zvonimír Šorm & spol.: Co jsem jako farář nakradl.

21 kázání na Apoštolské vyznání víry.

Praha, Kalich 2021, 200 s.

POSLEDNÍ SLOVO

Jeden obyčejný život

Často vzpomínám na svoji babičku. Byla to obyčejná venkovská žena, bez valného vzdělání, a za celý život se podívala nejdál jednou do Prahy. Její život byl vyplněn dřinou, odříkáním a starostmi. Ale také skromností, vděčností, pokorou, s jakou přijímala svůj osud, a nezdolnou, neotřesitelnou vírou v Boha. Byla to ona, kdo mě

učil, že den má začínat i končit modlitbou. Za vše se má poděkovat, Bohu i lidem. A že vždycky mám být za co vděčna, i v pokročilém věku.

Vlastně si ji pamatuju jen jako starou osůbku v šátku a jako holčička jsem nevěřičně koukala na zažloutlé fotky – ta veselá dívka na nich má být má babička? Uprímně se mi daleko víc líbila teď, milovala jsem její vrásky i uzlovité ruce, jimiž kouzlila nenapodobitelné buchty, sekala trávu a okopávala zahrádku.

Přes ubývající síly a přibývající choroby stále pracovala a při práci si zpívala. V noci, když trpěla bolestmi a nemohla spát, přeříkávala si žalmy, neboť jich uměla mnoho z paměti. Nebála se. A těšila se! Že uvidí vnoučata a pravnoučata, že přiletí vlaštovky, že ji navštíví pan farář... a že se jednou v Pánu opět sejde se svými drahými. Přála bych si prožít stáří jako ona. S důvěrou v Pána Boha umět přijmout život, i jeho závěr, jako dar.

A možná zanechat hřejivou vzpomínku v duši vnoučete.

Libuše Rozbořilová, foto: František Plzák

poslední paprsky
foto: Vojtěch Zikmund

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Adéla Rozbořilová
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav Pechar,
Lenka Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto Karel Cudlín

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

listopadového čísla
je v neděli 17. října.

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ
elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
Facebook: Český bratr,
instagram.com/ceskybratr
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

V roce 2021 se Český bratr věnuje tématu církevního společenství.

ISSN 1211-6793

NÁSTĚNNÝ KALENDÁŘ PRO ROK 2022 V PRODEJI OD ŘÍJNA

1 kus 99 Kč / 5 kusů a více po 89 Kč

Objednávejte na tel.: 224 999 272 nebo na vozenilkova@e-cirkev.cz

JABLŮNKA

**MNOŽSTEVNÍ
SLEVA**

**10 ks a více
za 79 Kč**

2022

Krabice od bot pomáhá dětem v nouzi.

Darujte ji také online.

www.krabiceonline.cz